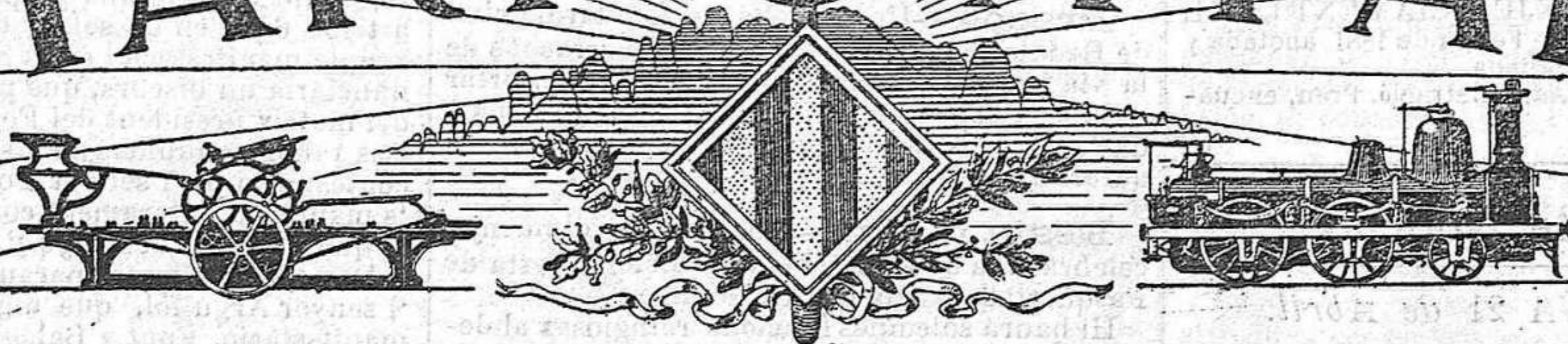

DIARI CATALÀ

POLITIC I LITERARI

REDACTAT EN LAS CUATRE PROVINCIAS DE CATALUNYA

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ.

EN BARCELONA, Carrer de Fernando, 32, 1.er
 EN GIRONA, Llibreria de Dorca, Plassa de la Constitució, n.º 9.
 EN LLEYDA, Plassa Constitució, 21, ent.º
 EN TARRAGONA, Rambla Sant Joan, n.º 58.
 SUCURSAL EN GRACIA, Devant del Teatro, diposit de màquines de cusir.

Dijous 21 de Abril de 1881

SANTS DEL DIA.

S. Anselm bisbe y doctor.

QUARANTA HORAS.

EN BARCELONA: Iglesia de S. Jaume.—EN GIRONA: Capella de la Sanch.—EN LLEYDA: Iglesia de Santa Teresa.—EN TARRAGONA: Parroquia Stima. Trinitat.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ.

EN BARCELONA, un mes.. 5 rals.
 EN GIRONA, LLEYDA Y TARRAGONA, un mes. 6 »
 DEMÉS PUNTS D' ESPANYA, un trimestre. 20
 ESTRANGER (unió postal), id. 40

Espectacles.

PUBLICHS.

TEATRO PRINCIPAL.—Avuy dijous no hi há funció.

Nota.—Demá divendres, debutará la célebre soprano llaugera Mme. Harris ab l' ópera *Lucia*. Se despatxa en Contaduría.

Las personas que haguesin pres localitats y no estiguin conformes ab lo cambi poden tornarlas en contaduría.

GRAN TEATRO DEL LICEO.—Avuy 21.—4.ª de abono.—*Hernani*.—Entrada 1'98 ptas. Quint pis 1 pesseta.—A las 8.

Demá primer concert per lo célebre concertista espanyol senyor Sarasate.

TEATRO DEL CIRCO.—Avuy, á benefici de 'ls fills de la difunta Actriz donya Rafela Arquer.—La sarsuela, *Sueños de oro*.—Hi haurá safata.

Demá, l' Estreno de la sarsuela *La abadía del Rosario*.

TEATRO ROMEA.—Funció per avuy dijeus.—Lo notable drama en 3 actes y un prélech *El gran galeoto* y la pessa *A casa la sonámbula*.

Entrada 2 rals.—A las 8.

Lo dilluns próxim á benefici de donya Josefa Rizo. Lo tan celebrat drama *El gran galeoto* y la pessa *Cambio de via*.

Se despatxa en contaduría.

TEATRO DE NOVEDATS.—Avuy, Tertulia Americana y Fivaller.—Sarsuela.—Entrada 2 rals.—A dos quarts de nou.—A benefici de lo director d' orquesta don Joan Rius, *Adriana Angot*, en 3 actes, *Romansa*, *¡Ciegol cantada per lo senyor Abella*, y *Gracias á Dios que está puesta la mesa*, en 1 acte.

TEATRO DEL TIVOLI.—Avuy, Gran espectáculo de prestidigitació, sonambulisme, fonts maravillosas y fotografia gigantesca, per lo aplaudit M. Neobodours.

Entrada 2 rs.—A dos quarts de nou.

TARRAGONA.—TEATRO PRINCIPAL.—Compañía de Sarsuela.—Funció per avuy dijous.—3.ª série.—4.ª d' abono.—1.ª representació de la sarsuela en 2 actes, *Luz y sombra* y 1.ª representació de *El último figurin*.

Entrada 2 rs.—A dos quarts de nou.

Reclams.

CAIXAS PERA DULCES

Y ESTUTXOS. No comprar sens enterarse de las novetats y preus de la tenda *Jaume I*, n.º 17.

**ENFERMETATS DE LA GARGANTA
 PASTILLAS DE NIELK.**

Se venen en las principals farmácias.—Depósit general: Dr. Masó, Rambla de Estudios, n.º 7.

No mes formigas en los arbres fruyters.—(Veigis lo anunci).

JOSEPH VENTURA.

Acaba de obrir un nou diposit de papiers pintats pera decorar habitacions ab gust y economia.

Carrer de Petrixol, núm. 4.

HERPES

sarna, escrófulas, y de més humors, aixis interns com externs. No descuydar que 'l Rop anti-herpetic de Dulcamara compost del Dr. casasa, es l' únich que 'ls cura radicalment, sens que dongain senyal d' haber existit.—Vegis lo prospecte.—Unich diposit.—Gran Farmacia del doctor Casasa, plassa de la constitució, cantonada al carrer de Jaume I.

VENDA.

Gran Posada pera vendrer, dará rahó.—Jaume Giralt número 40, Taberra.

VENÉREO

Sa curació es prompta, radical y segura, sens mercuri copaiva, ni altrás preparacions perjudicials, per medi del XAROP ANTI-VENÉREO DEL DR. CASASA.—Gonorrreas, llagas, tumors, dolors, estrenyiments; lo venéreo, en fi, en totas las sevas formas, per crónich que siga, se cura prompte y bé ab aqueix inimitable Xarop, exclusivament vegetal.—Vegis lo prospecte.—Dirigirse al Dr. CASASA en sa GRAN FARMACIA plassa de la Constitució, cantonada al carrer de Jaume I.

50 TAPINERIA 50

LA LUCIA
 FABRICA DE COTILLAS.

ANTIGA TINTORERIA

DEL CENTRO

Llibreteria, 13, y sucursal Escudellers, 56

Se tenyeix y renta la roba de caballero ab tota perfecció. Especialitat en tenyir tota classe de sederías.

Llibreteria, 13, y Escudellers, 56.

LA EMPERATRIZ

3 Escudellers Blancs 3

Rellojtes á plassos desde una pesseta per amunt. Basar Económich Rambla de Estudios, n.º 11.

ENFERMETATS DE LA VISTA

Y ESPECIALMENT DELS PARPADOS.

Pronta curació ab la Pomada Oftálmica de Montserrat. Es lo mellor específich, pera las inflamacions herpéticas y escrófulosas. Lo gran consum que se 'n fa es sa mellor recomendació. Pot 4 rs.

Farmacia Valldosera, Ponent, 42.

RELOTJERIA Y JOYERIA

DE J. MARTÍ,

FERNANDO VII, NÚMERO, 2.

Casa fundada pera la venda de relojtes en 1847.

Rellojtes d' or, plata y Nikel á preus de fábrica, garantits de 1 á 5 anys.

Complet assortit en objectes d' or y plata propis pera regalos. Preus baratissims. Fernando VII, n.º 2. (Frente la confiteria de Libro.)

ESTEARIAS CATALANAS

classe extra superior á 25 pessetas arroba á granel.—Cerería y sos artículos d' en Gallissá. Riera del Pi, núm. 5.

LLEY D' ENJUICIAMENT CIVIL de 3 de Febrer de 1881, anotada y concordada.

Se trova en la nostra Administració. Preu, encuadernada, 10 rals.

Secció de Noticias

BARCELONA 21 de Abril.

Arte y Letras.—En los aparadors de las acreditadas librerías de n Lopez Bernagasi y de l' Alvaro Verdaguier, y en los del Basar de la Ensenyansa, situats en la Rambla del Mitx los primers y l' últim en lo carrer de Fernando, hi ha exposats los sis primers repartos de la biblioteca «Arte y Letras» qual publicació varem anunciar en un dels nostres anteriors números.

Per lo exposat en tals aparadors pot convençes tothom de la veritat y justicia dels nostres elogis. Tant los «Dramas de Shakespeare» com los «Cuentos de Andersen» com lo «Fortuny», res absolutament deixan que desitjar. La impresió clara, esmerada; la profusió de grabats, la major part intercalats en lo text, y la riquesa y bon gust de la encuadernació, los fan dignes de figurar en la librería més de luxo. Lo tomo «Fortuny», sobre tot, es una verdadera obra d' art, puig apart de sa encuadernació, d' un gust oriental exquisit, en la que s' hi veu un cromó, copia d' una de las més inspiradas elucubraciones del malhaurat pintor; á par de la encuadernació, dihem, lo text està plé de fotografats d' en Goupil, copias del cuadros més importants que sortiren del pínzell del celebre artista.

Alternant ab los tomos, publican los editores de «Arte y Letras», senyors Verdaguier (Celesti) y Domenech, un album de fotografuras, sortit de la celebre casa Goupil de Paris. Tres son los fotografats sortits: «Lo Gineceo» de Boulanger, «Diógenes» de Gérome y «La creu roja» d' Eduart Detaille.

Tenim entés que l' públich ha rebut ab marcada predilecció lo nou plan editorial dels senyors Verdaguier y Domenech. Introduueix aquest, com diguerem, una verdadera revolució en lo ram editorial, puig are, ab lo que costaba, per suscripció, una obra de luxo, se podrá tenir, no una obra, sino tota una biblioteca també de luxo y á mes un album de preciosas fotografuras, copias dels cuadros millors dels més celebres artistas.

Beneficis.—Lo diilluns próxim tindrà lloch en lo teatro Romea una escullida funció á benefici de la primera actriu de carácter de la companyia catalana que allí actúa, donya Josepha Rizo de Alba, posantse en escena l' aplaudit drama de l' Echegaray «El Gran Galeoto» y la comedia nova en un acte titulada «Cambio de via.»

Pera l' diumenge á la nit s' ha combinat en lo teatro Espanyol una funció á benefici del segon galan don P. Tressols, composta del drama de don Joan M. Maza titulat «La República de Venecia» dirigit per lo primer actor don Emili Arolas, y de una romansa de Schubert cantada per la senyoreta donya Eularia Faisà.

Desitxém bona sort als dos beneficiats.

Preparatius.—Se fan grans preparatius pera celebrar ab tot lluhiment la festa major del arrabal del poble de Tiana titulat «Las Mallorquinas» aixecantse al efecte un magnífich embalat, en lo que s' hi donarán balls los dias 23 y 24 del actual.

Hi están intitadas totas las societats de Barcelona y pobles del voltant.

Sortida.—Lo Regent d' aquesta Audiencia territorial don Frederich Enjuto sortí abir en direcció á Madrid. Durant sa ausencia des-

empenyarà son càrrech lo senyor don Joan Francisco Pardo.

Reunió de tipógrafos.—Lo diumenje á las 10 del mati y en lo teatro de Jovellanos celebrará Junta general ordinaria la «Societat tipográfica de Barcelona.»

Presos.—Una parella de la guardia civil de Badalona delinqué en un dels barracons de la via férrea, á quatre homes que sense portar cédula ni permis de cap mena anaban armats de cap á peus. Foren posats á disposició de las autoritats de Sant Adriá.

Festa major.—Lo próxim diumenje, celebrará la acostumada y tradicional festa de Pasqüestas, la vila de Martorell.

Hi haurá solemnes funciones relligiosas al demati, y per la tarde y nit, ball en lo «Casino de la Juventut Martorellense» per la antiga y acreditada orquesta de «Los Munnés» de Molins de Rey.

Una obra d' art.—Ahir tinguerem ocasió de veure en lo taller del distingit paisatjista senyor Urgellés un quadro de grans dimensions destinat á la exposició Nacional de Bellas-Arts, que no podrá exposarse en nostra ciutat á causa de tenirse d' enviar avuy mateix cap á Madrid.

Si lo senyor Urgellés no tingués ja un nom justament reputat entre ls artistas catalans de válua, bastaria la darrera obra que ha produhit pera sentar sa reputació. Es un paisatge célebre en los anys de Catalunya com ja ho dona á compendre d' una manera gráfica lo títol de *Lo gorch del compte*, ab que son autor l' ha batejat. Representa un lloch d' entre Hostalrich y Sant Celoni ocupat bona part d' ell per un espés bosch y lo gorch que la tradició senyala com lo punt ahont fou tirat lo cadávre del desgraciat comte Ramon Berenguer Cap d' estopa, després d' haber sigut assassinat per son germá Ramon Berenguer Lo fraticida.

Felis ha estat lo senyor Urgellés en la manera de representar un siti que tal recort guarda, puig ha escullit l' hora baixa d' un dia d' hivern, reflectantse en l' aygua quieta del gorch lo cel rogent, que li dona un tó misteriós, sense apartarse de la realitat, que fá altamente simpático lo quadro.

Las qualitats artisticas del mateix son recomenables tant per lo dibuix com per lo color y las líneas components del paisatge convertit també fins á cert punt, en composició histórica puig damunt d' un aigua moll del primer terme hi ha colocada la figura de n Berenguer cap d' estopa ab alguns corps que revolotejan, mentres al fons y per distints indrets apareixen dos grupos guiats per lo falcó que la tradició suposa descubrir lo cadávre. Las figuras tenen tan poca importancia per ser objectes d' una composició que tal vegada no faltará qui ho critiqui, pero aixó de cap manera fa desmereixer en res un quadro que no dubtém atraurá las miradas de quantas personas visitin aquest any l' Exposició Nacional de Bellas Arts en que Catalunya representará casi casi lo paper mes important.

Foment de la Producció Espanyola.—Ahir al vespre se reuniren baix la presidencia del senyor Bosch y Labrus en los salons del Foment de la Producció Espanyola ls delegats de casi totas las corporacions de Barcelona y representants dels diferents periódichs d' aquesta ciutat, pera tractar del programa que debia realisarse pera la manifestació profeccionista projectada. Llegida l' acta de la reunió anterior, manifestá l' senyor Bosch que podian ferse totas las observacions que s' creyesen oportunas al programa circulat y de que n tenian ja coneixement las varias corporacions en aquella reunió representadas. Lo senyor Rius representant del Institut Agrícola Catalá de Sant Isidro, digué en nom d' aquest que encara que estava d' acort en lo fondo ab lo projecte del Foment, era contrari á la manifestació pe ls carrers, per creurela ocasionada á perills que volian evitar y que, per lo tant, lo referit Institut no hi assistiria. Lo senyor Martí, representant del Ateneo Lliure, digué que aquest,

conforme en absolut ab la idea, no podia pendre part en manifestacions públicas, puig ho vedaba l' seu reglament.

Lo senyor Romero, expressant las ideas de la Económica d' Amichs del país, se manifestá contrari al varios *meetings* que proposaba l' article 6 del programa y en unió ab lo senyor Romani extengué una proposició refundint los artículos 6 y 7 en un sol, reduhint l' acte á una simple manifestació, en la que sols s' hi pronunciaria un discurs, que podria anar á càrrech del mateix president del Foment, senyor Bosch. Las rahons aduhidas pe l' senyor Romero foren contestadas pe l' senyor Tort y Martorell, que s' manifestá enterament conforme ab lo projecte que abraza *meetings* y manifestació.

Després d' algunas paraulas pronunciadas pe l' senyor Argullol, que digué era contrari á la manifestació, Font y Balagueró, se passá á votació la esmena dels senyors Romero y Romani, quedant desetxada per unanimitat, menos los dos senyors indicats.

Se parlá desseguida del article 10, que parla de la manifestació y dels carrers per ahont debia passar y fou aprobat per unanimitat, exceptuant lo vot del senyor Rius.

Lo senyor Bosch manifestá que quedaba conghuida la comissió organisadora ab los individuos que estaban presents, quedant convocats pera demá, á la mateixa hora y local.

Saqueix.—Ahir se deya que al baixar de bon mati los carreters de la marina per la part de Sant Boy, Prat, Begas, etc., foren robats y saquejats de un á un per quatre lladres situats en la carretera aprop de la barrera del Hospital. A alguns fins los hi pogaren alguna garrotada. ¿Qué fan los mossos de la esquadra, guardia civil y demés?

Banch de Catalunya.—Avans d' ahir sigueren elegits directores del *Banch de Catalunya* los senyors D. Ramon Comas, don Pelegri Pomés y Bordas y don Angel Roca, y president del Consell d' Administració, lo senyor marqués de Ciutadilla.

Semblants nombraments han sigut molt ben rebuts pe l' comers de la nostra ciutat.

Novetats teatrals.—La present setmana ho es de verdaderas novetats teatrals pe ls barcelonins. Avuy debutarán en lo teatro Principal, la senyora Harris, tiple que y precedida de gran fama, y en lo Liceo, lo baritono, també reputat, senyor Kashman. Demá divendres, debutará en l' expressat Liceo, lo famos violinista senyor Sarasate, mentres s' inaugurarà, per medi d' una funció de convit, lo teatro lirich ó Sala Beethoven dels Camps Elisséos, en lo que hi debutarán los mestres Massanet y Frigola.

Finalment, passat demá dissapte, farà son debut en lo Liceo lo tenor Masini, conceptuat avuy per avuy com lo primer tenor del mon, en tant que l' teatro lirich ó Sala Beethoven obrirá sas portas al públich.

Ben pocas ciutats hi ha en Europa que pogan oferir á un temps tantas novetats de primer ordre, com ho son totas las que hem apuntat. No en vá deya un *amateur* que Barcelona avuy está convertida en un Olimpo.

Lo del carrer d' Aragó.—La comissió técnica vinguda á Barcelona per dictaminar sobre lo del enllás dels ferro-carrils, durant sa permanencia en la nostra ciutat, se mantingué en estudiada reserva. Aixis y tot los *fransistas*, com s' anomenan los partidaris del pas á nivell, se las prometen molt felissas y esperan vendre caras las accions que han comprat en la casi seguritat de guanyar lo plot. En cambi, en altras esferas, corren vents contraris als expressats *fransistas*, assegurantse que l' carril passarà potser ab sanje ó per tunel, pero de cap manera á nivell.

¿Passará? ¿No passarà? ¿Quán passarà? ¿Com passará? Quan la Comissió dictamini se sabrá.

Funció en Novedats.—Aquesta nit celebra son benefici lo director de orquesta de Novedats, cantantse «Adriana Angot», un'altra sarsuela y una romansa composta per ell y cantada per lo senyor Abella. No hi faltará concurrencia puig lo beneficiat conta ab bonas simpatias.

Funció en lo Tivoli.—Lo diumenge se farà en lo Tivoli una sort de prestidigitació, consistent en decapitar a un concurrent que 's presti a aqueixa operació; y en la qual Mr. Neuburs conta sortirne airós de aquest joch.

«La Caridad.»—Hem rebut lo número de *La Caridad* corresponent al més d' Abril, butlletí de la Casa provincial de Caritat, imprés en lo mateix establiment.

Llegim en l' expressat periódich que la Junta de Govern de aquella Casa ha acordat l' impressió d' un folleto que conté gran número de pensaments y máximas encaminadas a perfeccionar lo desarrollo físich, y moral é intelectual dels assilats, y que 's titula *Guia consultiva para la educacion de los jóvenes albergados en la Casa de Caridad de Barcelona*.

També diu lo mateix butlletí que dintre poch dias s' inaugurarà en aquell Assilo una manifestació de labors, productes y artefactes que s' elaboran en la Casa, ab la qual lo públich podrà apreciar lo grau d' instrucció y laboriositat dels albergats d' un y altre sexo. Lo reputat argenter senyor Bruny, ha ofert la quantitat de 80 pessetas pera que, repartidas entre 'ls assilats expositors, serveixi d' estimul y de recompensa als que més s' hagin distingit en lo certámen.

Comunicat d' Hostalrich.—

Habem rebut un llarch comunicat firmat per varios vehins d' Hostalrich en lo que 's tracta de la qüestió del Ajuntament d' aquella vila.

Los firmants invocan lo dret que dona la llei d' impremta a fer insertar de franch las vindicacions. Com en lo cas de que 's tracta no hi ha tal vindicació, ja que en los nostres escrits anteriors no hi ha atachs ni tant sols alusions a cap dels firmants, nos veyem en lo cas de no poder complaurels, a menos que fassin efectiu ó responguin del import del comunicat.

Noticias polfticas.—Lo dia 10 del corrent feu nombrat per sufragi universal lo comité democrátich-federalista de Calaf, quedant constituït de la manera següent:

Don Deolegari Puiggrós, president; Ramon Comaposada, vice-president; Ramon Mestres, Francisco Calvet, Joseph Casaponsa, Francisco Calvet Cots y Joseph Valls, vocals, y Casimiro Nivau, secretari.

Lo artista senyor Tapiró.—

Se troba en Catalunya aqueix distingit pintor pròxim a marxar a Tánger ahont va a establir-se pera continuar sos estudis sobre los tipos y costums africanas. Lo senyor Tapiró es fill de Reus y fá alguns anys residia en Roma habent-se conquistat un lloch distingit entre los artistes espanyols.

Sarsuela nova.—La funció que pera lo divendres anuncia la empresa del teatro del Circo, será extraordinaria ab motiu de verificarse la primera representació de la sarsuela en tres actes, «La abadía del Rosari», no coneguda en aquesta ciutat. Lo reputat pintor senyor Planella ha estat alguns dias trevallant en la decoració del acte últim de aquesta obra, que será presentada ab la deguda propietat escénica.

Estreno.—En la funció que lo diumenje vinent donará en lo teatro de Jovellanos la societat «Moratin», a benefici del sóci Joan Vallverdú, estrenará lo beneficiat un monólech en vers original d' un jóve d' aquesta ciutat del que, en lo que va de temporada, se li han estrenat ja duas obretas. Esperém que en la tercera no desmentirà lo concepte que per las altrás habem format d' ell.

Una dimissió en Badalona.—Habent sigut admesa la dimissió que l' Alcalde de Badalona va presentar, D. Joseph Barity, ha sigut nombrat per desempenyar dit càrrech lo regidor únich de oposició que figuraba en aquell Ajuntament, don Francisco de A. Guixeras, que devant dels molts desacerts de la administració de aquella important població, va prestar tant bons serveys, que va lograr encasellarla per un camí d' economías y milloras plausible, per lo qual va rebre 'n felicitacions d' amichs y adversaris.

Felicitar-se, donchs, poden los badalonins per dit nombrament, ja que ab lo càrrech que se li ha confiat, podrà lo senyor Guixeras millorar l' Administració mes desembrassadament, que habent de lluytar contra divuit.

Una destitució.—Habem tingut ocasió de veure l' ofici de destitució del Ajuntament de Sant Cugat del Vallés, y no habem surtit encara de la sorpresa causada per un ofici tant mal fundat. Se dona com a pretext faltes que no ho son y la imposició d' un tribut votat per la Junta d' associats y l' Ajuntament que no ha sigut cobrat porque aixís los ho indicà lo senyor Olalde, cuan fou governador de Barcelona. Pero 's feya necessari complaure als pochos constitucionals de la població y 's 'ls ha complagut. Ara falta veure si aquestos administraran ab tan bon zel los interessos generals deixant sobrants en las arcas comunals, com ho ha fet l' Ajuntament destituït.

Als nostres suscriptors.—En lo número de demà regalarem als nostres suscriptors una fulla solta contenint lo discurs integro de don Francisco Pi y Margall pronunciat en lo meeting celebrat últimament en Granada.

En lo teatro del Circo.—A benefici dels fills de la difunta actriu donya Rafaela Arquer se donará avuy en lo teatro del Circo una funció de sarsuela, cantantse «Los sueños de oro.»

Aussiliats.—Ahir foren aussiliats en las diferents casas de socorros, un home atacat de gastralgia; una dona que tenia una agulla de fer croxet clavada en la ma dreta; un noy ab varias rascadas en lo front a consequéncia d' una pedrada y un noy ab una contusió a la espatlla dreta a causa d' una caiguda.

Crónica criminal.—En lo carrer de Fernando una dona ficà la mà a la butxaca d' una senyora prenentli los pochos diners que duya. Advertida aquesta del fet avisà a un municipal, qui conduhí a la primera a bon recaudo.

—D' un terrat del carrer de Tamarit foren robadas varias pessas de roba, sense fratura de porta.

—Dos subjectes intentaren penetrar en un pis del carrer de Sarrià del barri de Hostafranchs, pero no lograren son objecte gracias a la presencia d' una vehina.

Suicidi.—D' un balcó del carrer del Arch del Teatro se tirá ahir una dona al carrer, quedant morta al acte.

Corporacions.—A las nou d' aquest vespre en son local del Foment de la «Producció Espanyola», (Gegants 4, 1.º), la «Associació de excursions Catalana», celebrará Junta general ordinaria, donantse a mes lectura dels treballs següents:

«Acta de la excursió a la Garriga», per don Joseph Fiter é Ingles.

—Avuy dijous a dos quarts de nou del vespre la «Associació Catalanista de excursions científicas», celebrará sessió preparatoria de la excursió entomològica al Besós, que tindrà lloch lo pròxim diumenje dia 24. En dita sessió don Daniel Müller llegirá la memoria entomològica del Llobregat.

Demà divendres y a la mateixa hora, don Lluís Maria Soler donará una conferencia que tindrà per tema: «Marina antigua Catalana.»

—*Academia y Laboratorio de Ciencias Médicas de Cataluña.*—Aquesta Corporació celebrará sessió pública lo dia 24 a las vuit y mitja de la nit en lo local de costum, presentant lo doctor Esquerdo un cas práctic y continuarà la discussió del tema proposat per lo doctor Cirera.

Noticias de Gracia.—*Vetllada.*—Lo dissapte a la nit se verificará en lo «Centro Graciense» una vetllada literaria-musical en honor y presencia del eminent poeta don Joseph Zorrilla. Tenim noticias de que será molt concorreguda y lluhida.

GRAN TEATRO DEL LICEO.

L' EBREA.

No es la partitura del mestre Halevy la mes apropósit per lluhirshi un artista. Sense posar

poch ni molt en tela de judici son indiscutible mérit, dirém si que tota ella 's ressent d' un tinte monótono que sol cautivá raras vegadas al auditori. *L' Ebreá* s' ha vist en Barcelona ben executada, y no obstant ¿que se 'n cita d' ella? I'è cinch actes, y sols han lograt popularisarse lo duo final del acte primer y l' aria per tenor del acte quart. Veritat es que ab aquestos dos números tant sols de l' ópera n' hi ha de sobres per fer l' apologia de son autor.

A pesar de lo que hem dit, obtingueren lo diumenje bona acullida, en lo Liceo dos dels artistes que prengueren part en *L' Ebreá*: la senyora Giovannone y 'l senyor Vidal.

La primera conserva sas facultats vocals d' altres temps. Sa veu es sensera, plena y sonora, aixís en los aguts com en la corda mitxa, y sa escala de cant es correcta. Aquestas son las condicions que mes destacan en eila, ab lo qual té ja molt guanyat. En quant a *dir* y a *fer*, no la considerém a tanta altura, per mes que li reconeixém talent dramátich.

En l' ópera de que 'ns ocupém estigué acertada per regla general, creixent molt en lo duo final del primer acte y en lo quint.

Ja coneixiam al senyor Vidal ab sas facultats, es a dir, ab sa hermosa y róbusta veu de baix, ab sa escola y ab sas bonas maneres artísticas. No es estrany, donchs, que la part d' inquisidor tingués en ell tan acabat intérprete. Los aplausos que li dongueren, sobre tot en lo primer acte, son ben seus.

Lo tenor Patierno nos dona ocasió a plantejar una qüestió que 'n dirém prévia. Hem dit *tenor* al senyor Patierno y avans hauriam de discutir si realment ho es. Comensém per dir que no posseheix corda aguda, puig que si alguna vegada dona un *la* son trevall li costa, y aixó si no resulta un *sol*; y després diguém que sa corda mitxa tot ho té menos de tenor. Un espectador de fora que s' assentaba al costat nostre, y que no conexia la ópera, 'ns preguntaba: ¿com se diu aquest barítono?

La pregunta no era tant estranya com aixó, puig en lo moment que la feya, lo senyor Patierno estava *cantant* (y perdonin la expressió) la célebre aria del quart acte, mitx tó mes baixa de com está escrita y encara topan a cada pas. Aquell *allegro*, particularment, semblaba una *tristor*. Mal negoci ha fet la empresa ab lo tenor Patierno.

La senyora Mussiani estigué bé: per nosaltres lo sol fet d' emitir bé la veu y no desafinar ja es una circumstancia. Aixó no ho dihem pas pe 'l senyor Loriani, comprimari porque sí, ó siga per gracia que li ha otorgat la empresa.

No tot ha de ser rundinar. Hem de donar un aplauso al que, a nostre entendre, estigué millor en l' ópera. Nos referim al mestre Bottessini. *L' Ebreá* estigué perfectament concertada y dirigida. Lo coro del primer acte tant solsament ja mereixia 'ls aplausos y la ovació de que si-gue objecte 'l senyor Bottessini.

E.

GIRONA 21 de Abril.

Més historia.—Que 'l periódich *El Constitucional* órgano del partit constitucional *soi disant* puig que 's publica en aquesta immortal ciutat, no s' ocupi ni poch ni molt de exhibí al públich los actes suficienment criticables efectuats durant la situació conservadora que ha vingut manant y disposant d' aquesta provincia, desde la restauració a la pujada de 'n Sagasta, es cosa que ningú es capas de compondre.

Tantas y tantas cosas com se feren capritxosament, ó com si diguessim sense llei y sols per la voluntat dels que manaban aquí, baix aquella situació presidida per don Anton Cánovas del Castillo, y no mereixin la mes petita repro-bació del *Constitucional*, no ho enteném ni ho comprém ningú. ¿Será que no vol fer política retrospectiva? ¿Qué será?

Que *La Lucha*, de la que era allavors, com ara ho es, director un membre del *sanhedrin* amo y duenyó de tota la provincia, y gran fabricant d' eleccions al qui estaban supeditats

ajuntaments, escriptors, carters, estanquers, municipals, agents de policia y quants viuen dels presupots del Estat provincial y municipal, es cosa que ningú deu estranyar que calli, no diga res y hasta que procuri *no meneallo*. Li convé que no s'mogui la mes petita discussió per la responsabilitat que li cau sobre, puig es l'únic periódich que s'publica durant aquella situació y molt guanya deixant de dir al públich alguna de las cosas que tant escandalosament passaban.

Que *La Lucha* per los motius citats sembli muda, ningú, repetim, ho estranyará; pero dels homes del *Constitucional*, que sent constitucionals purs, intransigents, que cap contacto polítich volen tenir ab los que, titulantse així mateix constitucionals son del *sanhedrin luchero*; del que reberen mil indiferencias y desaires, que callin passin per alt y vulgan olvidar lo que se feu en temps dels conservadors, es un misteri indescifrable.

Una de dos, ó los que durant la situació Canovas publicaban *La Lucha* eran constitucionals ó eran conservadors. Si lo primer, ¿com están los constitucionals purs contra ells? Si lo segon, ¿com es que *La Lucha* benévola ab los conservadors, no ho vol ser després d'haber servit als canovistas? ¿Per que 'ls constitucionals purs no diuen en lo seu periódich las cosas que se efectuaren sobre ingrés de quintos en caixa, nombrament d'estanquers, vendas de géneros decomisats, y altres y altres fets que varen tenir lloch en la época conservadora? Si los constitucionals del *Constitucional*; y los constitucionals de *La Lucha* son germans ¿a qué ve la guerra que s'fan y 'l no volgué soltà prenda los primers contra los segons, dissimulant la part de complicitat que tenen en los actes del *sanhedrin*?

Al últim, nosaltres que no som de cap dels dos, anirém dihent poch a poch al públich lo que interessa callar a *La Lucha* y no vol dir lo *Constitucional*. Y ho dirém.

Obras del Hospital.—Acabadas del tot pe'l senyor Espelt, en mitx de l'impressió que 'l treball nos ha causat, habem sentit un no sé qué de sorpresa al veure una inserpció, segons la qual, hi figuran com a costejants de la obra los germans Porcalla, no per res, sino per que sentirem a dir que 'l nom estava equivocat.

Será mormuració ó será apreciació nostra; siga lo que vulga, dihem: papers cantin y barbas mentin.

Cessantia.—Ha sigut declarat cessant un senyor Tiedra, lletrat assessor del ram d'hisenda en aquesta provincia. Bon viatge, y la del fum.

Piujas.—Fa ja tres ó quatre dias que 'l temps se presenta emplujat, y son molt pocas las vegas que l'atmosfera enterbolida 'ns ha dispensat l'honor de deixarnos veure 'l sol. Los carrers, per suposat: plens de fang y poch menos que intransitables. Quant l'Ajuntament estiga desocupat dels molts quefers que diuen té entre mans ab motiu de la proximitat de las elecciones, deuria fixar los ulls en la mala organizació de la policia urbana.

LLEYDA 21 de Abril.

L Echegaray en Lleyda.—Avans d'ahir va arribar a Lleyda lo senyor Echegaray, y a la tarde va assistir al dinar de sos amichs polítichs, que va tenir lloch en lo saló dels Camps Eliseos.

Los comensals eren uns 120, pero a l'hora dels brindis va entrarhi una bastant numerosa concurrència, en la que hi havia seyoras y senyoretas, desitjoses d'escoltar la veu del autor del *Gran Galeoto*.

Després de brindar los senyors Trueta, Montull, Sabat, Lain, Martí y Terrats, Cañadell, Moran y Zurita, va alsarse lo senyor Echegaray, que després de pregonar la unió democrática, va brindar per los senyors Ruiz Zorrilla, Salmeron y Martos y per la memoria del general Prim.

Per falta d'espai hem de deixar per demà los detalls.

Causa interessant.—Está pendent devant de la Audiencia de Barcelona una causa criminal contra don Joseph Macip y Vilá, vehi de Cogul, condemnat pe'l Jutjat d'aquest districte a la pena de tres anys de presó correccional, multa de trescentas pessetas y pago de costas, per haber parlat en públich contra la religió del Estat.

Se tracta d'un home seneill, ignorant y honrat, que s'creya en lo seu dret explicant l'espiritisme a sa manera en presencia d'alguns convehins seus. Es de notar que lo Jutjat habia decretat lo sobresehiment, y que la Audiencia no va aprobarlo.

Ja que per desgracia en la nostra terra la administració de justicia está mes lligada de lo que convindria ab la política, recomanen lo cas als que avuy manan, puig creyem que val la pena.

Toldos.—Los de algunas tendas de la nostra ciutat están colocats tan baixos que son un perill constant per los transeunts y que per poch que un descuidi al passar per sota lo abajar lo cap, en surt escalabrat. Las ordenansas municipals marcan l'altura que aquells deuen tenir. ¿Per qué, donchs, no s'fan cumplir?

Lo de Mollerusa.—En lo número del dilluns últim, donarem noticias de un fet lamentable ocorregut en aquella població en la nit del Dijous Sant. Noticias posteriors y del tot fidedignas, nos fan rectificá l'fet en lo qu, es refereix a la guardia civil, puig aquesta no sols no agrada la qüestió ab sa actitud com diguerem, sino que a son comportament digne y a la prudencia y tino ab que procedí, se degué lo no ocorrer desgracias y lo tornar la calma a sos habitants. S'ens diu també que no sols en la citada nit sino constanment la guardia civil de dit punt compleix ab tots los seus debers ab lo major zel y profit, habentse sapigut guanyar las simpatias de la població y essent estimats de tothom.

Un rector que no vol pagar consums.—Hem rebut una carta de un amich de Palau d'Anglesola en la que se 'ns diu que lo senyor Rector de dit poble no ha pagat cap trimestre de consums del any económic corrent, y que ab motiu d'haber procedit a un embarg d'efectes en sa casa, se valgué un dels diumenjes últims de la càtedra del Esprit Sant, no per predicar l'Evangelio sino per apostrofar a las autoritats locals y al poble, dihent que si l'obligaban a dit pago, deixaria de celebrar las festas y exigiria ademés los drets que marca la lley per tota classe de disposiciones testamentarias. Y com ab sermons d'aquesta naturalesa se promouhen dissordias en los pobles de poch vehinat, per evitarlas ó per temer las amenassas del Rector, lo municipi alsá l'embarg, censurant molts vehins semblant debilitat de procediment.

TARRAGONA 21 de Abril.

Táctica moderada.—Lo periódich moderat d'aquesta ciutat *Diario de Tarragona*, en la secció de noticias generals, se entreté en copiar tot lo mes dolent que contra 'ls constitucionals portan los periódichs de oposició de tota Espanya. Ab aixó sols prova que hi ha molta mes llibertat d'impremta que quant gobernaban los amichs de 'n Canovas del Castillo, que 'l tal diari, ja que no pot menjar mossega.

Per fortuna lo pais coneix massa als que durant la seva escandalosa dominació, portaren al calvari a la premsa lliberal de la provincia.

Amenassa.—Lo tal diari, que no sab lo que li passa ab la suspensió dels seus amichs y empleats en lo Ajuntament moderat, continúa amenassant al periódich constitucional *La Opinion*.

Animo donchs, valent, espliquis; que quant sigui l'hora, ja hi pendrém cartas, parlant clá y catalá com acostumem ferho.

Dimisió.—L'ha fet de membre del Ajuntament nou en rahó a sa edat avansada,

lo Exm. senyor don Simó Lloberas. Ho sentim, puig apart de la política, dit senyor ha estat sempre un bon lliberal, que s'ha desenvellat per lo bé de la població en las varias épocas que ha sigut arcalde.

Observació.—No falta qui ha observat que durant lo mando dels moderats s'han posat molts tabernas. Deu esser per que l'aigua anava escassa.

Aliansa.—Se projecta ferla entre 'ls moderats de la situació cayguda y 'ls radicals del senyor Comte de Rius, pera combatrer a la actual situació. ¡Radicals y moderats! quasi no s'podria creurer, si no estessim acostumats a veurer cosas mes estupendas.

Vetllada en Reus.—Va celebrarse en la societat «Centro de Lectura» la nit del diumenje prenenthi part lo cos de cores que dirigeix lo senyor Cort y alguns jovers que llegiren composicions poéticas, entre las quals recordem un poema de don Francisco Gras titolat *Maria* que llegí son autor valguentli molts aplausos y felicitacions.

Sessió.—Será d'importancia, segons hem sentit a dir, la que avuy celebrará l'ajuntament nou. Corran veus de que la minoria republicana possibilista assistirá a ella no més que pera presentar la dimisió.

Gracias.—Las doném en nom del vehinat al ajuntament que presideix nostre amich don Pere Anton Torres, per haber disposat fosen encesos los fanals que hi ha colocats en lo extrem de la Esplanada inmediats al *forti de Toro*, puig que las personas que habitan las casas de aquella part y que per sas ocupacions retiran vespre, no ensopegaràn ni cauràn com suchsebia ara a causa de la oscuritat en que va deixarlos l'ajuntament passat.

Arrepentiment.—Sembla que l'Ajuntament ha acordat per ara no treure ni deixar cap mes empleat cessant y s' diu aixis mateix que si está ja arrepentit de lo que va fer l'altre dia ab lo oficial primer de la secretaria. Donchs, si tant ho esta que se 'l reposi de nou en son càrrech y tots quedarém contents, prescindint fins del color polítich que dit empleat puga tenir, puig com deyam ja avans d'ahir, es un jove que val moltíssim en assumptos de administració local.

Subastas.—Se celebrarán en las Casas Consistorials dels pobles de Senant, Ulldecona, Vilaseca de Solina y Barberá, de deu a dotze los dias 21 y 24 del actual, las de arriendo a venda lliure dels drets sobre las especies de consum, cereals y sal, baix los plechs de condiciones que están de manifest en las secretarias dels respectius Ajuntaments.

Cédulas electorals.—Comensarán a ser repartidas un d'aquestos dias, als electers que figuran en las listas confeccionadas pe'ls moderats. Y tractantse de listas fetas per ells, que no poden sentir a parlar de res que fassi olor a sufragi universal no restringit, es fácil calcular que tal haurán anat.

Razzia.—Diuen que tracta de ferla la Diputació ab los empleats que ho foren quant gobernaban los moderats.

Correspondencias particulars. DEL «DIARI CATALA»

Madrid 19 de Abril.

Continúa donant conversa en los circuls polítichs la qüestió entre en Balaguer y en Camacho. Lo primer d'aquets senyors portá las cartas que publicá *La Mañana* a tots los periódichs constitucionals y *La Iberia* s'ha negat a publicarlas dihent terminantment que l'assumpto es molt petit per donarli la importancia que vol en Balaguer, y en cas de tenir prevencions *La Iberia*, las te en favor de 'n Camacho puig li alaba sas prenas personals y sos serveys fets.

Altre periódich, *La Mañana*, publicá ahir un furiós article contra en Camacho, demanant

al govern que 'l sacrifici com a pago de la única satisfacció que 's pot donar y que mereix en Balaguer, pero en vista de la actitud de *La Iberia*, aquell periódich ve avuy segons m' han dit—puig no he pogut llegirlo—declarat en oberta oposició. Sobre aquest incident la opinió general está aquí molt dividida y se la confont ab lo liure-cambi y ab lo proteccionisme, desacertadament en mon concepte, puig lo mateix Balaguer no volgué donarli al principi tanta importancia reduhintlo als estrets límits d' una qüestió d' amor propi. Després y fins are mateix son los proteccionistas y 'ls liure-cambistas qui li aumentan las proporcions, los uns atiant á ne 'n Camacho y los altres á ne 'n Balaguer á fi de per aquest medi conseguir sos intents. Aquest últim te al costat seu á tots los descontents del constitucionalisme, los quals l' elevan fins al rango dels héroes. Los altres lo desautorisan en tots sentits.

Mentres tant en Balaguer se presenta candidat per acumulació y 's proposa fer una excursió per las poblacions, puig son molts segons se diu los comitès que volen votarlo. Jo crech que si va per aqueix camí será combatut enérgicament per en Sagasta, porque aquest creu que sols servirà pera alentat als descontents y per treure forsan al govern en favor dels demócratas y dels conservadors.

Avuy no ha sortit lo manifest possibilista, pero se sab que es tan arrogant y tan reaccionari com tots los d' en Castelar. En lo tal manifest se diu que 'ls possibilistas aniran sols á las eleccions per veure si han aumentat en número. Ab cartas com la dirigida á n' en Girardin y ab manifestos com l' actual, que son documents pera santar las exelencias del govern d' en Sagasta ¿com no han d' haber aumentat? Ademés anant d' acort ab los ministerials com succeheix ab alguns Ajuntaments nombrats de poch, ja no 's distingirà quins son los uns ni 'ls altres.

Alguns periódichs posan un anunci en forma de sueltó dihent que 'ls amichs de 'n Figueras están á punt de citar á tot lo partit federal. Aquesta gent es tonta ó vol semblarho. Los federals en efecte se reuniran lo diumenje en lo Retiro, pero los federals sols; es á dir los pactistas, no fent cas dels anti-pactistas, dels politichs oficiosos y pasteleros com aquí s' anomenan á alguns.

Se diu que 'l govern encara no sab oficialment lo cambi del Municipi de Tarragona; pero al saber los catalans de Madrid que en Pere A. Torres ha sigut nombrat arcalde se preguntan si dit senyor está ja content ó no, y alguns senten son nombrament porque en Sagasta pot perdre ab ell un bon adepte.—X. de X.

Manresa 19 d' Abril.

En aquesta ciutat levítica s' han celebrat durant la Setmana Santa duas professons; una 'l dia 10 y l' altra 'l dia 15. Com que m' agrada dir sempre la veritat, consignaré que la primera va tenir bastant de solemne, á diferencia de la segona que va convertirse en una especie de sainete, que podria titularse «La dispersió dels carlins».

Tenim en Manresa un carlinás furibundo, que perta l' expressiu *alias* de *Boquica* y es de aquells que quan vé 'l cas, saben cridar ¡aixequemnos y... aneuhi! y 'l tal carlinás va empenyarse en que la professó havia de passar per davant de casa seva. Una gran part dels acompanyants va protestar, y va empenyarse en no passarhi, y realment va ser cosa de riure lo veure com molts d' ells, llevant la pell d' ovelia ab que 's disfressan, s' ensenyaban los uns als altres las dents, y 's maltractaban, y recordaban sos fets gloriosos, arribant fins á alabarse del saqueix y pillatge de que algunas poblacions guardarán recort etern. Pero prou d' aixó, puig que l' ocuparmen fins me repugna.

Per levítica que sigui Manresa, no hi falta pas element demócratich y avansat. Veritat es que está també un tant dividit, gracias á que uns poch subjectes que miran la política com un medi de fer gangas, han adoptat lo sistema de calumniar á la majoria que es avuy autonomista y de las ideas del DIARI CATALÀ, pero no

es menos cert que ja se 'ls coneix, y que no 'ns deixarem tentar per sas cançons. Lo públich sensat manresá los ha batejat ja ab lo nom de *Necessaris indispensables*, y no se 'ls treuran de sobre. En sa desesperació 's titulan avuy possibilistas y fa riure y llástima lo veure las intrigas y dissidencias que tenen entre ells, puig que tants com son voldrían la jefatura del partit.

Lo celeberrim senyor Pere ha deixat de ser arcalde. Veurem si ara 'ns sortirà algun senyor Pau, que es lo mes probable.

JO.

Sant Feliu de Llobregat 19 de Abril.

Aquestos dias de Pasqua han sigut de gran alegria per los amants dels concerts gratis; puig després que una multitud de collas que cantant las camarellas animaban la població, la societat coral d' aquesta, lo «Antich Mútuu Apoyo» junt ab la dels «Tintorers» d' aqueixa ciutat, varen donar en la nit del primer al segon dia, varias serenatas á diferents senyors d' aquesta, que foren calurosament aplaudidas per la multitud de gent que 'ls rodejava.

Deixant ja aquesta part y entrant de nou en una altra de gran interés per la població majorment en lo temps que ara ve, vaig á fer menció de una cosa moltas vegadas ja avisada y de que nostras autoritats no 'n fan cas; me refereixo á la llibertat que 's prenen alguns vehins de tirar l' aigua de las aigueras y safretxos al carrer; quedantse estancada al davant de las portas y despedint uns olors, perjudicant la salud dels habitants de la població.—Lo Corresponsal.

Comunicat.

La Junquera Abril 1881.

Senyor Director del DIARI CATALÀ.

Molt senyor nostre y de la major consideració: Nostre deber de lliberals demócratas, 'ns imposa l' obligació de donar publicitat, per medi de la premsa, á lo que en aquesta població está passant, á fi de que lo públich pugá formar concepte sobre 'l particular.

Es 'l cas, que aquesta vila, lliberal per essencia, desde molts anys á n' aquesta part, te contretas costums verdaderament civilisadoras, y, com es natural, regnaba perfecta armonia y concordia entre sos habitants, als que tan sols preocupaba sa laboriositat moral y material: la una per atendre al cultiu de l' inteligencia que eleva y dignifica al home, y l' altra per subvenir á las necessitats de la casa y á son porvenir.

Peró aixó, sens dúpte, fou observat ab disgust per alguns hereus richs propietaris, *joves*, que animats per lo més censurable orgull, la més estúpida vanitat y las més torpes é infundadas pretensions, moguts per l' errónea y equivocada idea de que sa posició social 'ls donaba un mérit que jamay tindrán personalment ni sabrán adquirir, s' han proposat regenerarnos, s' han proposat fernes felissos prenguen la direcció política y administrativa d' aquesta vila, al objecte de substituir l' armonia y concordia, per l' intriga y 'l terror; la moralitat y puresa de costums, per la desmoralisació y relajació de las mateixas; l' instrucció, per l' ignorancia; la llibertat de conciencia, per lo fanatisme y la preocupació; la veritat, per la mentida; lo progrés, per lo retrocés. Ells han sentit contar que 'ls seus antepassats, per tals medis, arribaren á imposarse temps atrás, y volen acreditar son *abolengo*; sols que 'ls temps han cambiat, y es fácil que no conseguixin altra cosa que quedar cuberts y sepultats entre 'l més espantós ridícul y 'l més soberá despreci.

Perque nostres lectors pugan convencers de la veritat de lo que acabem de dir, citarém, per mostrar alguns botons.

Hi ha en aquesta vila una petita orquesta que contribuheix sempre al cultiu moral y recreo dels vehins; donchs be, aixó ha sigut lo primer motiu d' atach d' aqueixos senyors, que, fenthi una guerra sens tregua, se gastan los diners

per ferla desapareixer. Hi ha també una societat coral que conta ab una biblioteca al objecte de atendre á la mútua instrucció de sos associats; y ells tractan de destruhirla; introduhint la discordia y la cizanya. Se traeta de fer un pont per facilitar lo trasport y demés conveniencias de nostres vehins de San Juliá; y ella emplean tots los medis y manyas per criar obstáculos é impedirlo. En fi, seria cosa interminable si habiam de fer menció detallada de quant repugnant y miserable está passant en nostra vila, per efecte de la mala educació é intencions d' aqueixos *caballers partieuars*, qual objecte y propósits no son altres més que destruhir l' idea lliberal y civilisadora per fernes retornar á aquells temps de greu recordansa en que per medi de denúncias se portaban als lliberals á Fernando Póo, á la Habana, á Ceuta, etc., que recordan ab horror alguns dels nostres amichs.

Aquesta vila celebra cada any pe 'l 6 d' Octubre, 'l aniversari del primer atach que 'ls carlins intentaren en igual dia de 1873. Y be, aquest últim any, aqueixos reaccionaris han procurat fer retraurer á quants ignocents 'ls escoltaban y treballadors obligats, alentantlos á que no assistissen á la funció civico-religiosa-oficial, no per altre motiu, sino porque era en sentit lliberal com deu esser; y en cambi, tenint d' avans contractada una part de la música del regiment que hi havia llavors á Figueras, y al acabar los lliberals sa manifestació, sortiren aqueixos reaccionaris, ab un pendó *blanch orlat* del mateix color y l' inscripció de *Gloria á los defensores* debent suposarse, que aquets defensors eran 'ls de la bandera *blanca* qu' ells portaban, ó sigan 'ls *carlins* sos predilectes.

Els emplean tots quants medis poden disposar, per baixos y repugnants que sigan, per arribar á formar Ajuntament propi: aixís es, que han fundat un Cassino en la creencia que aquest Centro debia ser la reunió ahont debian inspirar sos fins reaccionaris, á qual objecte redoblan cada dia sos esforços, y anular la idea lliberal, progressiva y civilisadora, arrelada en la gran majoria d' aquest poble experimentat y amant de la civilisació. Per conseguir sos vituperables propósits, fins acudeixen al argument de la necessitat, prevalguentse de la falta de treball que avuy s' experimenta en aquesta població, especialment en la fabricació de taps, que está casi reduhida á son poder, y en sa consequencia, aceptan ó despedeixen als treballadors segons creuen poguer ó no disposar de sa voluntat. Conhecitan la discordia, sembran ódis, portan l' intranquilítat fins al mateix seno de las familias, y en una paraula, no reparan en cométrer qualsevol indignitat.

Res conseguixen, no obstant, porque ¿qui no recorda la desastrosa administració que feren la major part d' aqueixos pretensiosos, durant lo curt periodo en que, «no per elecció», sino per escalamet ocuparen los càrrechs de consellers? ¿Qui ignora en aquesta vila, que res feren de profit y útil pera 'l poble, que ni sisquiera feren pressupost determinat?

En cambi, tots recordem que al destacarse una numerosa columna per protegir l' última fortificació, 'l poble no pogué participar dels beneficis d' aquells suministres, que valían un xich la pena, y que foren concedits á una empresa particular, fins que 's tingueren d' elevar amargas queixas pe 'l poble.

¿Y las sobras de la multa que 'ns imposá l' indigne y fer Savalls, qué 's feren? ¿Es cert que las destináreu á reintegrarvos alicuotament ab algun altre amich vostre, segons de públich se diu?

Aquets son 'ls homes que volen regenerarnos y que gastan 'l temps sens fer altra cosa mes qu' arrancar la pell al próxim; afortunadament se 'ls coneix, y tenim l' enteresa suficient per donarlos á coneixer á propis y estranys. Valgan avuy aquestas sencillas indicacions; mes tart, si es precis, nos extendrém mes, y contarém historias íntimas y miserias ciertas.

Nosaltres creyam que després de sa peregrinació á Lourdes, aquella aigua, hauria purificat son cor, y ab sas pregarías lo Cel hauria illuminat sa inteligencia; mes, per desgracia, no ha estat aixís, y continúan sent presa d' esprits maléfichs. ¡No hi anirian ab prou devoció!—*Varios Demócratas.*

Secció Oficial.

Caixa d' ahorros Monte-Pio Barcelonés.— Lo dimars dia 25 del corrent se celebrará una públi- almoneda de alhajas en la qual se posará en venda los préstams desde lo número 13,501 al 18, abds in- clusiu.

Barcelona 20 de Abril de 1881.—Lo director de torn, Rafel Llozer.

Colegi de advocats de Barcelona.— En con- jormitat á lo previngut en lo Decret de 15 de Desem- bre de 1838, lo senyor Degà s' ha servit senyalar lo dia 6 del pròxim Maig á dos quarts de quatre de la tarde, pera la Junta general que ha de celebrarse en dit mes.

La junta tindrà lloch en la casa-col-legi, carrer de la Eleona, núm. 14, principal.

Desde lo dia 26 del actual estarán de manifest en la Secretaría las quantas corresponents al exercici del present any.

Barcelona 20 de Abril 1881.—Lo Secretari, Enrat Roure.

Administració principal de correus de Barcelona.— Llista de las cartas, impresos y mos- tras detingudas en aquesta Administració princi- pal per falta de franqueix en lo dia de la fetxa.

Número 146. Joseph Codina, Reus.—147. Joseph Codina, id.—148. Madre Inés, Mataró.—149. Bona- ventura Roldes, Cambrils.—150. Francisco de A. Aldomá, Archs.

Número 151. Nto., Mahó.—152. Francisca Carreras, id. Joan Llauro, Oristà.—154. Alejandro Comalat, Figueras.—155. Anton Sabater, Castelló de Ampurias.—156. Telesforo Marcos, Villaseco.—157. Domingo Junquera, Zamora.—158. Narcisa Viñeta, Mora de Ebro.—159. Gonzalo Ferrando, Valencia.

Número 161. Cárme de Guisola, Oviedo.—162. Encarnació Vega, Malaga.—163. Anton Miralles, curul- lada.—164. Bibiano Moreano, Villagordo de Júcar.—165. Joseph Gras Cardona.—166. Francisco Roca, Valencia.—167. Joseph Tecul, Figueras.—168. Maria Llugares, Barcelona.—169. Melcior Ferrer, idem.

Barcelona 19 de Abril de 1881.—Lo Administrador principal, Lluís M. Zavaleta.

Caixa d' ahorros de Tarrassa.— Han ingres- sat ab la fetxa d' aquest dia 613 pessetas proceden- tas de 21 impositcions, essent 0 lo número de nous imponents.

S' han retornat 202 pessetas 0 céntims á petició de 3 interessats.

Tarrassa 17 de Abril de 1881.—Lo director de torn, Joseph Pi.

Defuncions.—Desde las 12 del dia 16 á las 12 del dia 19 de Abril de 1881.

Casadas, 2.—Casats, 4.—Solters, 3.—Solteras, 4.—Viudos, 2.—Viudas, 2.—Noys, 7.—Noyas, 6.—Aberts, 0.—Naixements: varons, 4.—Donas, 9.

Secció Comercial.

PORT DE BARCELONA.

Embarcaciones entradas en lo dia d' ahir.

Trés barcos menors ab 140 pipas vi pera tras- borderar.

Despatxadas.

- Pera Cardiff v. Corwall.
- Id. Marsella v. Eridan.
- Id. Génova v. Barga.
- Id. Certe v. Correo de Certe.
- Id. Mahó v. Puerto Mahon.
- Id. Certe v. Adela.
- Además 1 barco menor ab efectes.

Sortidas.

- Pera la mar f. Sagunto.
- Id. id. f. Zaragoza.
- Id. id. c. Tornado.
- Id. Sta. Teresa p. Esperanza.
- Id. Terranova c. Giovanni.
- Id. Liverpool v. Ter.
- Id. Marsella v. Eridan.
- Id. Mahó v. Puerto Mahon.

TELEGRAMAS COMERCIALS.

Nova-York 16 Abril.
Vendas de cotó, 7,000 balas.
Disponible sens variació.
A entrega baixa 1/32.
Nova-York 18 Abril.
Cotó, 10 7/8.
Arribos 19,000 balas en 3 dias.

CAMBIS CORRENTS

BONATS PER LA JUNTA DE GOVERN DEL COLLEGI DE CORREDORS REALS DE COMERS DE LA PLASSA DE BARCELONA DEL DIA 16 DE ABRIL DE 1881.

Londres á 90 d fetxa, 48'40 per 5 ptas.
Paris, 8 d. vista, 5'07 p. per id.
Marsella, 8 d. vista, 5'06 1/2 p. per id.

8 dias vista		8 dias vista	
Albaceta....	3/4 dany	Málaga.....	3/4 >
Alcoy.....	3/8 >	Madrid.....	3/8 >
Alicant.....	3/8 >	Murcia.....	5/8 >
Almeria....	5/8 >	Orense.....	1 >
Badajoz....	1/2 >	Oviedo.....	1 1/2 >
Bilbao.....	3/2 >	Palma.....	5/8 >
Búrgos....	1 >	Palencia....	1 >
Cádiz.....	5/3 >	Pamplona...>	5/3 >
Cartagena..	5/8 >	Reus.....	1 1/4 >
Castello...>	5/8 >	Salamanca..>	5/8 >
Cordoba....>	1/2 >	San Sebastia..>	1 1/2 >
Corunya....>	1/2 >	Santander...>	5/8 >
Figueras...>	5/8 >	Santiago....>	1 1/2 >
Gerona....>	5/8 >	Sevilla.....>	5/8 >
Granada....>	7/8 >	Tarragona...>	1 1/4 >
Hosca.....>	3/4 >	Tortosa.....>	3/4 >
Jeres.....>	5/8 >	Valencia....>	3/8 >
Lleyda....>	5/8 >	Valladolit...>	7/8 >
Logronyo...>	3/4 >	Vigo.....	1 1/2 >
Lorca.....>	7/8 >	Vitoria.....>	3/4 >
Lugo.....	1 >	Zaragossa...>	5/8 >

EFFECTES PUBLICHS.

Tit. al port, del deute cons. int. 21 57 1/2 d. 21'62 1/2 p.
Id. id. exterior em. tot. 22'75 d. 22'83 p.
Id. id. amortisable interior, 41'25 d. 41'75 p.
Ob. pera sub. á fer-car. de totas em. 42 50 d. 42'65 p.
Id. del Banch y del Tesor, serie int. 100'25 d. 100'70 p.
Id. id. exterior, 100'65 d. 101 p.
Id. Tresor sobre prod. de Aduanas 99'75 d. 100 p.
Id. del Tresor Isla de Cuba 95'65 d. 95'85 p.
Bonos del Tesor 99'75 d. 100 p.

ACCIONS.

Banch de Barcelona, d. p.
Societat Catalana General de Crèdit 16'50 d. 163 p.
Societat de Crèdit Mercantil 45'85 d. 46 p.
Banch Hispano Colonial, 81'0 d. 82 p.
Real Com. de Canalizació del Ebro 12'85 p. 13 p.
Ferro-carril de B. á Fransa, 137'75 d. 133 p.
Id. Tarragona Martorell y Barcelona d. p.
Id. Nort d' Espanya 101 d. 10'25 p.
Id. Medina Campo y Orense á Vigo, 77'88 d. 78'10 p.
Id. Vallis á Villanova y Barcelona 77 d. 73 p.

OBLIGACIONS.

Empréstit Municipal, 100'70 d. 100'75 p.
> > emissió 1º Janer 1880 97'25 d. 98 p.
> Provincial, 105 d. 106 p.
Fer-car. de Barc á Zaragossa 114 d. 114'25 p.
Id.—id. Série A. de 500 ptas 62'50 d. 62'75 p.
Id.—id. Série B. de 475 ptas. 62'75 d. 63 p.
Fer-car. de Tar. á Barna. y Fransa. 107 d. 107'25 p.
Id.—T. á M. y B. y de B. G. 103 d. 103'25 p.

Id.—Barcelona á Fransa per Figueras 63'50 d. 61 p.
Id.—Y minas S. Joan de ls Abadessas 93'25 d. 93'50
Id.—Grau á Alm. y Alm. á Val. y Targ. 61'90 d. 52'10

COTISACIO oficial de las Bolsas de Madrit, París y Londres, del dia 20 de Abril de 1881.

Madrid. Renta perpet. int. al 3. p. 0/0.	21'77 1/2
» ext.	22'90
Deuda amort. ab interés 2 p. 0/0 int.	42'20
Bonos del Tesor de 2,000 rals..	99'95
Oblig. del Banch y Tesor série int.	100'10
Id. del T. sobre prod. de Aduanas.	100'50
Id. generals per ferro-carrils.	42'85
Paris.—3 p. 0/0 Consolidat francés.	83'10
Londres.—3 p. 0/0 consolidat inglés.	100'13/16

TELEGRAMAS particulars de las Bolsas de Madri Paris y Londres.

Madrid.—Consolidat interior..	21'77 1/2
» Subvencions..	42'85
» Amertizable..	42'15
» Bonos.	99'85
Paris.—Consolidat interior..	20'43
» exterior..	21'81

BOLSI. (Segons nota de la casa Espinach).—A las deu de la nit quedava lo consolidat á 21'57 1/2 diner y 21'60 paper.

Accions B.—H. Colonial 82.—Id. Fransas 137 1/2.—Id. Norts 101 1/4.—Id. Orenses 00.—Banch de Cata- talunya 00 paper.

Joch Oficial

RIFA DE VALLS.

SORTEIG 16.

1.ª sort, número 1,169 premiat ab 500 pessetas.

Stes.	Núms.	Ptas.	Stes.	Núms.	Ptas.
2.	1623	40	17.	14885	15
3.	5880	30	18.	1512	40
4.	9737	25	19.	1895	40
5.	537	15	20.	3108	40
6.	1874	15	21.	5207	40
7.	2439	15	22.	5238	10
8.	2798	15	23.	5513	10
9.	3531	15	24.	7871	10
10.	4083	15	25.	8180	10
11.	8034	15	26.	9759	10
12.	9044	15	27.	10120	10
13.	9228	15	28.	13795	10
14.	10043	15	29.	14624	10
15.	12932	15	30.	14805	10
16.	14777	15	31.	14990	10

NÚMEROS PREMIATS AB 5 PESSETAS.

211	2392	4754	7751	9933	11794	13802
300	3080	4863	7844	10383	12049	14064
663	3355	5854	7904	10432	12219	14090
1179	3514	5973	8111	10534	12227	14095
1419	3716	6139	8121	10750	12341	14691
1716	3897	6180	8365	10767	12621	14769
2120	3930	6717	8474	10794	12895	14774
2150	4645	6744	8636	10823	13030	14854
2210	4689	7008	9652	11248	13065	14893
2291	4690	7056	9849	11292	13302	14933

Lo pobre agraciado ab lo regalo del Ajunta- ment ha sigut Magi Arnabat, Gassó 22.

SECCIO DE ANUNCIS.

PIANOS Y ORGAS DE MANUBRIO.

Los millors y mes moderns á proposit pera salons de ball. Méto- do pera acordeons. Dirigirse á Mr. Klenk recompositor de tota clas- se d' intruments de música á cilindro. Carrer Nou de la Rambla, núm. 104.

PLANXADORAS.

Se necesitan bonas planxadoras per la fabrica de camisas que té establerta en LLEYDA don Francisco Vinós. Per las condiciones que seran bonas, dirigirse á la mateixa fábrica, Rambla de Fernando LLEYDA.

FABRICA

DE FARINA DE GALETA

y PULVERISACIO de tota classe de minerals,
DROGAS Y ARTICLES COLONIALS
MOTOR Á VAPOR DE

RAFEL DEXEUS. Carrer de Sicilia, núm. 187.

ENTERROS,
FUNERALS Y ANIVERSARIS,
ANUNCIATS PER AVUY 17.

Don Frederich Nicolau y Dalmasés.—Missas á las 10 mati totas las missas de 10 á 12 en la parroquia de Santa Agna.

Don Fermi de Falces y de Azara.—Enterro á dosquarts de deu mati; casa mortuoria Font de S. Miquel 2, per acompanyar lo cadavre á la iglesia de San Just y Pastor y de allí al cementiri.

Donya Margarida Durán y Manella.—Enterro, ofici de cos present á las 10 mati; casa mortuoria carrer d' en Serra número 18 per acompanyar lo cadavre á la iglesia de S. Miquel Arcangel (Mercé) y de allí al cementiri.

XAROP CURATIU de la ANCIA
SEIGEL, procedent de la casa Scot, y C. Representants pera Espanya.
FARMACIA DEL GLOBÓ, Plasa Real.

LO DIPOSIT
DE
MAQUINAS PERA COSIR
DE

WERTHEIM

del carrer de la Ciutat núm. 13, s' ha trasladat al de

AVINYO 18, bis,
devant la Baixada de Sant Miquel.

Tots los sistemas **10 rals** setmanals.

NO mes formigas en los arbres fruyters.
Ab la **LIA CAPDEVILA** y **MIRASO**, inalterable á totas las temperaturas, se obté aquest gran resultat sens que perjudiqui en res los arbres per tendres que sian, y se respon de lo que s' promet. Basta un ral que val una unsa pera fer una proba, y 25 rals kilo. Se donan prospectes.

Unichs punts de venda carrer de la Llibreteria, n.º 11. perfumeria de Francisco Capdevila Barcelona y en sa casa laborator, carrer Colon 126, Sans

TERRENO EN VENDA.
N'hi ha un de mes de dosents mil pams, en paratge bastant céntrich de la Vila de Gracia. Informará lo notari de la mateixa don Joseph Lopez, carrer del Lleó, núm. 27.

DOMENECH, carrer Ample, 21. Novas y acreditadas máquinas pera cosir y fer mitja, ab pedal, nomenat *higienich* per sa gran llaujeresa y preus á gust del comprador.

EDUARDO LOPEZ.

Clases de cálculo mercantil, teneduría de libros, reforma de toda letra, ortografía y correspondencia comercial

A SATISFACCIÓN DEL ALUMNO.

Véngitse sos quadros. Viu, Carme, 19, 1.º

ARA ES POSITIU.

Los ulls de poll y duricias se curan á voluntad del pacient ab l' Elixir de Garriga.

De venda en sa farmácia, carrer de Sant Antoni Abat, n.º 25.

CURACIO DE LAS MALALTIAS

DE LA VISTA.

Tractament especial que esclueix cáustichs y operacions. Grans y positius resultats. Consultas de 12 á 2 y de 6 á 8.

ASALTO, 27, primer.

Gratis als pobres, de 3 á 4.

AB VENTATJA DE PREUS.

Se pintan tota classe de llits de ferro ab flors á pels, nacar y adornos d' or fi desde 8 rals per munt; caixas de guardar diners desde 20 rals per amunt. Darán rahó en lo Kiesko de frente lo carrer del Hospital, y en lo carrer de Sant Bertran número 8, tenda.

GANIVETS. de taula de la fábrica de Toledo, fulla y manech de una sola pessa, acer pur. Porta Saant Madrona, núm. 8, armeria de Oliveras.

FRANCISCO NEL-LO SERRA

Carbons minerals inglesos pera totas las industrias. Especialitat en los carbons pera las fornals.

Guanos ligitims del Perú.

Sofres refinats en terrós y móltos.

TARRAGONA.

LA PARISIEN.

Gran casa exclusivament embaladora, única en Espanya pera embalar tota classe de mobles los mes delicats. Carrer de Gegants, núm. 2.

GRAN DIPOSIT y venda de llits tornejats, somiers y altres mobles, á preu de fábrica. Carrer de Dou 3, cantonada al del Carme.

PASTA PECTORAL DEL DR. ANDRÉU.

Remey segur contra tota classe de tos per forta é incòmoda que siga.

Clasificación de las virtuts de aquesta pasta en las diferentes varietats que presenta aquella enfermetat.

LA TOS ronca y fatigosa, qu' es sintoma casi sempre de tísas y catarros pulmonars. disminuyeix moltíssim ab aqueix medicament rebaixant per complert los accessos violents de tos, que contribueixen molt al decaiment dels malalts.

LA TOS continua y pertinás produhida per moltas pessigollas en la garganta, á voltas de carácter herpétich, se corretgeix al moment ab aquesta pasta y desapareix luego ab l' aussili d' un bon depuratiu.

LA TOS seca, convulsiva interrompuda moltas vegadas per sofocació, com passa als asmátichs y personas escessivament nerviosas per efecte d' una gran debilitat, se combat perfectament ab aquesta pasta pectoral.

LA TOS ferina ó de coqueluche, que ataca ab tanta persistencia als noys causantloshi vómits, desgana y fins espustos sanguíneos, se cura ab aquesta pasta; majorment si se l' acompanya algun decuil pectoral y analeptich.

LA TOS catarral ó de constipats y la dita vulgarment de sanch, já sia fresca ó crónica, se cura sempre ab aquest precieós medicament. Son numerosíssims los exemples de curacions obtinguts en personas que de molts anys patian semblant tos, tan incòmoda y pertinás, que 'l mes petit constipat se reproduhia d' una manera insufrible.

S' han d' advertir que moltas tísas pulmonars prevenen d' una simple tos, ocasionada per un constipat mal curat.

Aquest gran medicament es, pues, sempre segur pera curar en uns cassos y combatre en altres una enfermetat de quals terribles resultats se veuhen diariament exemples.

ALIVI Y
CURACIÓ DEL **ASMA** Ó SOFOCACIÓ DE TOTA CLASSE

PER LOS CIGARRETS BALSAMICHS Y 'LS PAPERS AZOATS.

Remey prompte y segur que penetra direciament, en farma de fum, dintre del aparato respiratori.

Fumant un sol eigarro encar que en los atachs mes forts d' Asma, se sent al instant un gran alivi. La expectoració se produheix mes facilment, la tos s' alivia, lo pit funciona ab més regularitat y 'l malalt respira llibrement.

Aquetos eigarrets portan una boquilla tan cómoda que no embruta 'ls dits y 's aspira 'l fum ab extraordinaria suavitat, poguent fumarlos las senyoras y personas mes delicadas.

LOS ATACHS D' ASMA per la nit se calman al instant ab los papers azoats, cremantne un dintre la habitació; de modo que 'l malalt que 's veu privat de descansar sentintse després un agradable benestar que 's converteix en lo més apacible son.

Deposit Central d' aquestos medicaments: Farmacia de son autor en Barcelona, y se trobarán també de venda en las principals Farmacias de totas las poblacions d' Espanya y d' America aixis eom en Fransa, Italia y Portugal.

FERRO DIALISAT CASES.

Recomenat per la classe médica contra la anemia, clorosis, estenuació, debilitat, leucorrea, etc. Aventatja 'ls demás preparats de torro per no tenir olor, sabor ni ennegrir jamay las dents, essent flerat per los estómachs mes delicats. Reemplassa ab ventatja al **Ferro Bravais.**

11. Al per major, Farmacia de Avinyó y Cases, plasa de la Llana, —Barcelona: Al detall en quasi totas las farmacias.—Preu 3 pessetas pot.

ANIS DEL MONO

Se recomana per ser lo mes agradable y digestiu ide tots quants son coneguts fins avuy.

De venta en totas las dulcerias, tendas de comestibles y cafés.

BESCUITS-VIÑAS

ADMETLLATS á la Canyella, á la Vainilla, á la Yema y al Llimó.

De venda en las confiterias y tendas de comestibles.—Diposit, 16, Avinyó, 16.

GABINET. Pera la curació de las enfermetats venereas, sifiliticas de la matris y dels noys. Plassa del Angel, número, 4 y 5 2.º; Consulta de 11 á 3.

RASPAIL Ultim manual de la Salut, lo mes complet de tots, ab notias aclaratorias: diccionari de paraulas ténicas en castellá, catala y Francés; causas y defensas, gran farmacopea y cassos práctichs, del Dr. Puigferrer. Método al que deuen sa salvació molts desahuciats en tífus, tísis, venéris, herpes, reumatisme, feridura, etc.—Se ven carrer de Sant Pau, núm. 13, pis primer, porta primera y principals llibrerias.

ALS MALALTS
DE
AFECCIONS HERPÉTICAS,
ESCROFULOSAS Y SARNOSAS.
CONSULTAS DE 12 A 2.
Ensanche, Carrer del Consell de Cent, 414.

TRAJOS de entretemps **8 DUROS**
á mida per

Se garantisa la duració del género y permanencia del colorit de tots los del país, inclosos los trajos de 8 duros, tant com sos semblants extranjers. Entrada lliure en la secció de generos del país.

AL LLEÓ ESPANYOL, Rambla de Santa Mónica, 8.

COMPANYIA HISPANO-FRANCESA.

Línea de Vapors entre Cette y 'ls ports espanyols del Mediterrá.

DIRECTOR MR. H. MARTIN.—CETTE.

VAPORS	VILLE DE CETTE, de 1700 toneladas, capitá, Michel.		
	CATALUNA, 1700	—	Torrens.
	SAN JOSE, 1000	—	Pi.
	NAVIDAD, 1000	—	Rodriguez.
	ADELA, 200	—	Gervais.

Aquestos vapors construhits segons los únics modelos reuneixen las melors condicions pera la carga y comoditats pera passatjers.

SORTIDAS DE BARCELONA.

PERA CETTE. Tots los dimars y tots los dissabtes.

PERA VALENCIA, ALICANT, CARTAGENA, ALMERÍA Y MÁLAGA. Tots los diumenges.

Consignataris senyors PONSENTI Y ROBREÑO, Llauder, 1, entressuelo Dirigirse en Cette á Mr Bmy. Rigaud.

Telégramas particulars.

Madrid 19, á las 7'45 nit.—Un telégrama de Manila anuncia la mort del Sultá de Joló.

Lo Consell de ministros s' ha ocupat de las qüestions referentas á Filipinas, de las obras de defensa en Sevilla pera evitar las inundacions, y d' assumptos de carácter administratiu.

La comissió técnica que passá á aqueixa capital se reunirá lo divendrés próxim pera proposar al ministre de Foment la resolució que hagi adoptat en lo relatiu al enllás dels ferrocarrils catalans.

Madrid 19, á las 9 nit.—Han sigut firmats los reals decrets, rellevant al general Despujols del mando de la isla de Puerto-Rico, y nombrant pera reemplassarlo al general Laportilla.

Madrid 20, á las 3'15 matinada.—La Gaceta publica 'ls reals decrets rellevan al general Despujols del càrrech de capitá general de Puerto-Rico y nombrant en sa reemplás al general Portilla; nombrant president del consell de redencions al general Hendinueta; ascendint á almirant al vice-almirant Pinzon, á vice-almirant al contra-almirant Valcarcel; á contralmirant al senyor Montenegro; nombrant capitá general del departament del Ferrol al senyor Suance.

Madrid 20, á las 5'15 tarde.—Un telégrama de Sevilla anuncia que ha recrudescut lo temporal, habent aumentat las aguas del riu fins á 16 peus sobre son nivell ordinari é inundant los molls.

Setem que s' inundin novament lo ferrocarril.

Los autonomistas han acordat lo retraiment en las próximas eleccions.

S' ha disposat que 'ls quintes declarats inútils per las Diputacions provincials ingressin en los batallons de depósit.

Bolsa.—Consolidat, 21'77. — Bonos, 99'95.—Subvencions, 42'85.

També publica 'l periódich oficial varios altres nomenaments entre ells los de advocats del Estat á favor dels senyors Carrascosa y don Teodoro Perez.

Además inserta una disposició encarregant al director del Institut geográfich que promogui la concurrencia á la Exposició de Venecia y 'ls treballs pera la mateixa.

Belsí.—Consolidat, 21'77.

Madrid 20, á las 5'30 tarde.—La premsa democrática publica lo manifest electoral possibilista. En ell se retxasa tota unió ab las fracciones en que 's divideix la democracia, preferint á ella la unió ab los ministerials.

Madrid 20, á las 5'45 tarde.—Segons l' últim telégrama de Sevilla, comensa la inundació en los carrers y está amenassat lo terraplé del ferro-carril per lo reblandiment causat per lo desaigüe últim.

La premsa de oposició que 's publica á la nit dirá que 'l Consell de ministros d' ahir, se ocupá de la reunió de las actuals Córts pera discutir la totalitat dels presupostos. Es probable que demá desmenteixi aquesta noticia la premsa ministerial.

Madrid 20, á las 8'45 nit.—Han surtit de Manila forsas pera reforzar la guarnició de Joló. Los indigenas atacaren á la guarnició espanyola, deixant 100 morts en lo camp.

Es inexacte que la Reyna mare donya Isabel pensi venir á Madrid.

Madrid 20, á las 9 nit.—Lo vice-president de l' «Unió Católica» ha publicat un comunicat en los periódichs en lo que declara que l' «Unió» no pendrá part en las eleccions.

S' ha verificat una subasta de papé de la Deuta al tipo mitx de 21'90.

Los miners d' Oviedo s' han declarat en huelga.

S' ha donat ordre á las auteritats de Manila de aprestar los barcos de guerra d' aquell apostadero pera proteger los interessos espanyols en Joló en cas de que sigan desconeguts.

Paris 20.—S' ha confirmat que las tropas tunecinas feren disparos contra un canoner francés, qual fet ha produhit indignació. Es probable que demá comensin las operacions.

Los embaixadors de las potencias en Constantinopla entregaren una nota idéntica á la Porta, notificant la aceptació del arreglo en la qüestió de las fronteras turch-gregas.

Continúa la agitació en Atenas.

Paris 19.—Sembla decidit que las tropas francesas atacarán á los krumirs passat demá.

Las tropas regulars tunecinas han surtit pera la isla de Tabarka, ab l' objecte de molestar lo desembarch de los francesos. Lo Bey ha enviat als consuls una nova protesta contra la violació del territori per Fransa. Lo Bey se nega á castigar á los krumirs, que diu permaneixen tranquils.

Ha comensat lo Congrés monetari.

Paris 20, á las 4'45 tarde.—Un personatje maltés molt influyent tracta de dirigir á la reyna d' Inglaterra la solicitud de que personalmente intervengui á prop del govern de Fransa pera que no 's molesti al Bey de Túnez en la posesió de sa regencia.

Molts maltesos qual firma demaná aquell solicitant, se van negá á apoyar la petició.

Las noticias de Túnez son contradictorias.

L' únich que positivament se sab es que continúa en la frontera la concentració de las tropas que forman lo cos expedicionari.

Lord Beaconsfield será enterrat ab gran pompa en lo monastir de Westminster.

AFECCIONS METEREOLÓGICAS.

BARCELONA.

Dia.	Hora.	Termómetro Centígrado.	Barómetro Aneroid.	Higrómetro Sausure.
19	10. n.	17	753	83
20	7. m.	15	751	82
	2. t.	23	749	78

BUTLLETI ASTRONÒMICH

per I. MARTÍ TURRÓ. 24 Abril 1884.

METIS (9)—Los elements de la orbita del planeta METIS (9) son los següents;

Decoviment.	Craham en 2'4.1848
Moviment diurno	962" 339.
Duració de la revolució	1346, 719 dias.
Distancia al Sol	2, 396663 (T-1).
Exentricitat de sa órbita.	0, 1233 246.
Longitud del nus ascendent. 68° 31, 35".	
Longitud del periheli.	71° 31' 35".
Inclinació de sa órbita.	5° 36 00".

CONJUNCIÓN DE SATURNO Y JÚPITER—Demá á las 1h 41'M. lo planeta Saturno se trovará en conjunción geocentrica ab lo Sol. Demá també á las 3h 37' M. lo planeta Júpiter estará en conjunción ab lo Sol, trovantse en la constelació de Aries y signe de Taurum.

SOL.—Ix á 5h 11'M.—Se pon á 6h 47' T

LLUNA.—Ix á 1h 57'T. Se pon á 10h 53' M.

Imp. El Porvenir, á c. P. Maños, Tallers, 51 y 52.

Discurs textual pronunciat per

DON FRANCISCO PÍ Y MARGALL

EN LO «MEETING» CELEBRAT EN GRANADA.

CORRELIGIONARIS DE GRANADA:

Estich content entre vosaltres. Os he trovat fermes y tenassos en las nostras ideas, y aquesta es pera mi la major satisfacció del mon. Permaneixeu com fins avuy y llansen d'entremix de vosaltres als vacilants y als que titubejan. Massa apostasias habèm tingut; no obriu ab la vostra debilitat la porta a noves desercions. Las apostasias son un grave mal pe 'ls partits; afortunadament son un mal passatjer.

Creuhen sempre 'ls apóstatas que han de fer seguir ab ells a las multituds que 'ls tingueren per idols. No se las emportan may; no s' en emportan sino un grapat de gent ambiciosa y turbulenta. Al esclatar la Revolució de Setembre hi havia al frente de la democràcia un home de rellevants dots d'intel·ligència y de caràcter, don Nicolau M. Rivero. Abandonà 'l seu partit y s' en passà al camp radical, creyent que en cambi dels drets individuals podia molt bé entregar la República. L'acompanyaren uns quants homes; lo partit seguí als que permanesqueren fidels; y la idea federal va creixe y 's desenvol·là ab una promptitud de que hi ha en la historia escassissims exemples. A pesar de lo elevat dels seus propòsits, a pesar de lo molt que després va treballar pera precipitar la caiguda de don Amadeo de Saboya y establir la República, jamay pugué aquell home eminent recobrar la popularitat perduda: jamay lo partit li perdonà sa primera apostasia.

Als apóstatas que nosaltres habèm tingut los hi toca la mateixa sort. S' han atret alguns homes de vàlua; no han pogut fer seguir la massa del partit. Aislats, sols, al fi s' han tingut d'acullir al camp progressista. Sentint haber perdut la popularitat de que gosaren, recorren a medis artificiosos pera recobrarla: no ho conseguixen ni ho conseguiran en tots los dias de sa vida.

Es sensible que s' en hagin anat; mes no vos fassi por la seva falta.

Entra avuy en lo camp de la política una juventut generosa, que sent palpitant en son cor lo sentiment democràtic. Encara té aspiracions vagues, mes no tardarà a concretarlas. Intel·ligent y estudiosa, examinarà 'ls dogmas dels diversos partits en que 's divideix la democràcia, y vindrà en gran part al nostre camp, quan compenga que 'l nostre dogma es lo mes sencill, lo mes concret y 'l mes ample.

Avans de naixe la idea federal, lo dogma democràtic era realment incomplet. Afirmava la autonomia del individu y reconeixia la de la nació, sens pendre per res en compte la del municipi y de la província. Nosaltres som los que habèm vingut a completar-lo y derivarlo de principis generals, tant elevats com assequibles a las mes vulgars intel·ligències.

Nosaltres entenem, en primer lloch, que 'ls grups humans no están lligitimatament formats sino per la lliure y espontànea voluntat dels que 'ls forman o han de formarlos. D' aquí deduhim que 'ls municipis deuen descansar en la lliure voluntat dels pobles y las nacions en la lliure voluntat de las províncias.

Nosaltres no admetem com origen lligitim d'aqueixos grups, ni 'l dret de conquesta, ni la prescripció ni 'ls casaments dels prínceps. No admetem la conquesta, perque la forsa es negació y no base del dret; tampoch admetem la prescripció, perque ab ella vindriam a sancionar la forsa, ni tampoch los casaments dels

prínceps, perque 'ls pobles no poden ser patrimoni dels reys.

¿Cóm está formada, no obstant, la nació espanyola? Lleó y Castilla, Castilla y Aragó, Aragó y Catalunya s' uniren ab los matrimonis dels seus prínceps. Navarra fou portada a la nació per la forsa de las armas; aquestas províncias d' Andalucia, incorporadas a Castilla per la reconquesta del terreno contra 'ls arabes. ¿Pot ser aquesta la base racional y lligitima de la nacionalitat espanyola? ¿No estará millor formada y constituïda, quan descansi en la lliure voluntat de las províncias que la componen? La lliure manifestació d'aqueixa voluntat es lo que nosaltres entenem per pacte. La manera com s' hagi de fer aqueixa manifestació la dirán las circumstancies. Diversas podrán ser las formas: la constitució del pacte es de tot punt ineludible. No es aquest, com alguns creuhen, un mer procediment; si ho fos, es evident que no fora susceptible de procediments distints.

Ara bé; ¿qué es lo que oposan los nostres adversaris a n' aqueix primer principi del nostre dogma? No saben dir sino que pe 'l pacte pot venir a disoldre 's o quan menos a disminuir la nació espanyola. Pobra idea tenen formada aquestos homes de la nostra nacionalitat. Segons aixó, sols es la forsa lo que manté unidas las nostras províncias; bastaria la llibertat pera disgregarlas. En lo meu discurs de Saragossa vaig ja demostrar, per la historia de la nostra guerra de la Independencia, quan infundada es aquesta opinió y quan gran es 'l error en que cauen. Vaig ara a demostrarho per medi d' un altre fet no menos significatiu.

Al Nort d' Espanya, mes enllá del Ebro, en las costas del mar Cantábrich y en la cordillera dels Pirineus, hi ha quatre províncias, las Vascongadas y la de Navarra, que son entre nosaltres verdaderament heterogèneas. Las habita un poble que, segons diuhen los moderns naturalistas, constituïx una rassa apart. Parla, a la veritat, una llengua, que no té cap afinitat ab la nostra ni ab las demás d' Europa. Desde sigles remots s' ha regit per institucions polítiques y administrativas molt distintas de las del restant d' Espanya. ¿Han pensat no obstant jamay en separarse de nosaltres?

En lo que va de sigle han sostingut aquellas províncias duas llargas guerras civils a favor de los que ells consideran la rama lligitima dels Borbons. En las duas guerras los habem vençut y no pe 'ls medis mes nobles. Lo despit, l' amor propi ofés, la poca dignitat de la nostra conducta haurian pogut molt bé inspirarlos hi la idea de la seva independencia. Y per la seva independencia no s' han sublevat jamay.

Es una por pueril y ridícula la que respecte a n' aquest punt aparentan tenir los enemichs del pacte. Baix lo sistema unitari, ¿no pot per altra part succehir que las províncias se disgreghin de las nacions? Baix lo sistema unitari viviam, quan s' alsá Portugal pera reclamar sa autonomia. Inútilment volgueren subjectarlo; vint anys de guerra no bastaren pera dominar aquell poble indómit. En la batalla de Montecarlos perderem la major y millor part del nostre exèrcit y tinguerem per fi de consentir en que fos una nació independent. Independent continúa sent, y moralment está de nosaltres mes apartada que 'l imperi de Russia. Coneixem lo que passa en Russia bastant millor que lo que passa en lo regne vehi.

En los nostres mateixos temps habem vist a Hungria rebelarse contra 'l Austria y posar en perill lo sistema d' aqueix imperi. Austria la va vence gracias a las armas russas y 's cregué no obstant obligada a retornarli la autonomia de que en millors temps habia disfrutat. En Orient, ¿cuants pobles no pugnan avuy pera separarse de Turquia, nació a la viuen units, no ja durant alguns anys, sino durant alguns sigles! Fins la mateixa Gran Bretanya está amenassada de la separació d' Irlanda.

Mentres las nacions no estigan formadas per la lliure voluntat de las províncias que las forman, no sé a la vritat compendre ab quin dret se poden emplear las armas contra províncias que tendeixin a separarse de la mare patria. Doneu per base a n' aquestas nacions lo pacte y será perfecte 'l dret pera reduhir las províncias rebeladas. Lo pacte es essencialment bilateral y no pot rompres per la voluntat d' una sola de las parts. ¡Ah! los que 'ns acusan de que pretenem disoldre la nació, ignoran o aparentan ignorar que volèm donarli un funament mes ferm, mes durader, mes inquebrantable. Si no s' han d' apoyarse en lo pacte, ¿en qué deuenhen apoyarse, segons los nostres adversaris, las nacionalitats?

Sostenim en segon lloch los federals que tots los sers humans, individuals o colectius, per lo sol fet d' esser racionals y lliures, tenen dret propi a regirse per si mateixos en tot lo que no afecti a la vida dels demás sers. De aquí 'n deduhim que 'ls pobles y las províncias deuen esser en aixó tan autònomos com la nació y 'l individu. Distingim en tots los sers humans una vida interior y un' altra de relació, y sostenim que en la seva vida interior deuen esser tots lley de si mateixos y en sa vida de relació obehir a la constitució del grupe superior; lo municipi pe 'l individu, la província pe 'l municipi, la nació per la província.

Aquestas constitucions, partint a la vegada de la idea federal y del principi democràtic, entenem que deuen ser formadas per aquells mateixos que deuen obehirlas; la província pe 'ls municipis, la nacional per las províncias, la internacional, si demá hi hagués aquesta, per las nacions.

Contra aquesta doctrina s' hi objecta que la nació, com órgan superior del dret, pot y deu regularisar lo mateix sa propia vida que la de las províncias y dels pobles. Los que tal cosa pensan y diuhen no poden de cap manera aspirar al nom d' autonomistas. Aixó es lo que fem avuy, aixó es lo que habèm tingut sempre, lo mateix baix lo règimen dels radicals que baix dels conservadors; los pobles y las províncias sempre a disposició del Estat, que avuy augmenta y demá reduheix lo limit en que han de moure 's. Nó; los pobles y las províncias son per lo menos entitats tan substantives y respectables com la nació, y dintre de si mateixos órganos tant lligitims del dret com las nacions.

No son pera aquesta ocasió ni pera aquest lloch las elucubracions filosóficas; vos demostraré ab un exemple quant falsa es la teoria dels nostres adversaris. No hi ha en lo mon solsament interessos locals, provincials y nacionals; n' hi ha també d' internacionals. Creixen y 's desenvol·llen aquestos interessos a proporeió que 's multipliquen las relacions dels pobles y no poden tardar en tenir un órgan que 'ls representi y un poder que 'ls dirigeixi.

Tart é d' hora vindrà la confederació de las nacions; avuy de las nacions llatinas, demà, la de las nacions germánicas, un altre dia la de las nacions eslavas. Suposém que ja existís la confederació de las nacions llatinas. ¿En que estaria la Espanya somesa al poder de la confederació? Sols en lo verdaderament internacional, en l' enllàs dels seus ferro-carrils, correus y telégrafos, ab los telégrafos, correus y ferro-carrils estranjers, en la rectificació de las sevas fronteras, en l' aranzel de las aduanas, en lo curs y valor internacional de sa moneda, en la reciproca validès dels títuls acadèmichs, contractes y sentencias dels tribunals, en lo lliure us dels mars interiors, en los conflictes que pugués tenir ab altrás nacions. ¿Deixaria per aixó de ser autònoma en sa vida interior? ¿Sentiria en sa vida interior la intervenció del poder federal baix lo pretext de que aqueix fos l'òrgan superior del dret?

Nó; Espanya seguiria tan lliure com ara pera donarse la contitució política que vulgués, determinar los seus pressupostos de gastos y d' ingresos, imposar y recaudar los tributs que requirissen las sevas atencions, tenir la forsa armada que considerés necessaria pera garantir lo dret dels seus ciutadans, organitzar la seva administració, establir los seus tribunals de justicia, fer en una paraula tot quant convingués, als seus particulars interessos. ¿Y per qué no ha de passar lo mateix ab las provincias respecte á la nació y ab los pobles respecte á las provincias? Las provincias foren un dia nacions y l' poble es la nació per excelencia.

Mireu si es senzill y lògich lo nostre sistema. Treballau sens descans pera que se l' compregui y s' realisi. Procureu sobre tot donar á co-neixe als nostres adversaris las sevas inmensas ventajés.

La llibertat política, no ho perdeu de vista, no está garantida, sino dintre del sistema federal. Pera que ho estiga, no basta que sian llibres lo pensament, lo treball y la consciencia; no basta tampoch que gosin del dret de sufragi tots los ciutadans. No ho está sino quant los governs están privats de medis pera falsejar la voluntat dels electors, es á dir, pera obligar als electors á que votin los seus candidats. Baix los governs unitaris, es aixé poch menos que impossible. Lo mateix ab los radicals que ab les conservadors, lo govern te sempre medis de sobra pera limitar la voluntat dels comiéis.

Suspen á son capritxo l's Ajuntaments y las Diputacions de Provincia; pera ferho no li falta jamay mes ó menos ingeniosos pretexts. Ell es qui nombra l's gobernadors de provincia, los administradors econòmichs, los jutjes y l's magistrats, los ingeniers civils, de monts, de minas, los gobernadors militars, un' altra inmensa multitud d' empleats que forman com una red sobre las provincias y l's pobles. Per medi d' aquest aixam de funcionarios te la ma á totas parts; y aquí afalaga, allá amenassa, aquí promet, allí aparenta negar lo que ab dret se li demana y fa ballar als electors segons sa voluntat y conveniencia.

D' aquí prové que tots los gobers, ja surtin de partits numerosos, ja de mesquins bandos, se procurin estretas majorias pera sos parlaments; d' aquí naix que homens sense valua y sens prestijis surtir ab frecuencia diputats per provincias que jamay los han conegut; d' aquí naix que un home, mentres sia ministre, disposi de deu ó dotze districtes y l' dia en que caigui no a tingui ni sisquiera un que li obri las portas del palau del Congrès.

Tot aixó desapareix ab lo sistema federal. Los gobernadors son elegits per las mateixas provincias; los arcaldes per los pobles, en cap cas té l' govern central facultats pera depositarlos ó suspendre l's. Los que l's han elegit son los qui tenen dret á exigirlos responsabilitat y á privarlos dels seus oficis. Al govern central li correspon solsament lo nomenament dels magistrats y funcionarios federals y á ningú pot afalagar ni amenassar, defensats com están tots los ciutadans per las sevas autoritats provincials y locals.

Per aixó l's nostres homens polítichs oposan á la realització dels nostres principis tant gran resistencia. ¿Qué seria de nosaltres, diuen, si no puguéssim tenir sota la nostra mà als go-

bernadors de provincia y als arcaldes dels pobles; si no puguéssim repartir profusament destinos y mercès als que 'ns favoreixen y defensen?

Aquesta facultat de distribuir mercès y destinos es un altre dels mals que afligeixen á la nostra pàtria. ¿Quina administració tant viciosa la nostra! Generalment parlant está en mans de gent incapàs y no tant honrada com exigeixen los interessos del Estat. Vosaltres, los que viviu en provincias, no es fácil que us figureu lo que passa en Madrid, ahont tot se maquina y tot se reparteix. Allí hi ha una turba d' homens, escoria de las provincias, que no se sap de que viuen. No gosan de rendas, no exerceixen cap industria, no s' dedican á cap classe de treball, y no obstant menjan, beuen, vesteixen calsan y disfrutan. Desde l' dematí fins á la nit los trobareu recolsats en las taulas dels cafés, parlant de política, ó per dir millor, destrossant honras ajenas.

Al dia següent d' una revolució, cridan, esbalditan, exaltan á las multitudes, exageran las ideas y s' imponen á ne l's governs, allegant mérits mes ó menos imaginaris de moralitat duptosa. Son ells los primers en agafar pingües destinos, ells los que l's roban á mans mes mereixedoras y dignes. No l's trobaréu jamay en los dias del perill; pero esteu segurs de veure l's sempre á la hora del reparto.

¿Y pera qué creyeu que buscan los destinos aqueixos homens, bruticia y corch de tots los partits? No pera servirlos degudament, sino pera explotarlos. Lo sou es per ells lo de menos; lo principal son los regalos. Ignorants, no sabrán despatjar un expedient ab arreglo á dret, pero si tindrán la manya suficient pera retardar la seva resolució, pera que l' interesat los hi posi en la mà algunas monedas d' or ó alguns bitllets de Banch. ¿Se tracta de la concessió d' alguna empresa? Ells sabrán crear obstacles pera que l's futurs concessionaris los fassin partícipar de la seva empresa, quant no de la seva fortuna. Lo important per ells es enriqueirse rápidamente y sense cap treball.

Lo soborno es un mal antich en Espanya; me vé en aquest moment á la memoria aquell gran duch d' Osuna, que després d' haber fet tants esforços pera destruir la supremacia de Venecia en lo Mar Adriàtic es impedí lo pas als turchs, fou deposit del virinat de Sicilia y acusat d' haberse mantingut en son ofici á forsa de sobornar al ministre y al confessor de Felip III. L' advocat que l' defensaba tractà de probar, per un interrogatori de testimonis, no la inocencia del acusat, sino la costum general en los vireys de sobornar á ministros del rey pera sostenirse en los seus empleos. Es antich aqueix mal; pero hi ha grans motius pera duptar que hagi estat jamay tant extès com ara. Pera determinats negocis s' ha de comensar avuy per sobornar al últim oficial de las oficinas del Estat. No vull dir ab aixó que no cregui en la existencia de funcionarios probos y honrats; los he pogut apreciar pe l's meus propis ulls y en alguns hi he vist major virtut de la que tal vegada permeti l' seu miserable sou. No solen ser aqueixos per desgracia los que mes prosperan y adelantan en la seva carrera.

Lo mal estat de la nostra Administració, que es ademés sumament complicada y d' un personal excessiu, no contribuix poch al mal estat de la nostra Hisenda. No sé si en lo que va de sigle han arribat á nivellarse alguna vegada l's pressupostos.

S' han continuament agravat y multiplicat las contribucions; mes los gastos han sempre sobrepujat la xifra dels ingresos. L' augment dels gastos es verdaderament capàs d' espantar á tothom. L' any 33 s' elevaban á 1,000 milions de rals. Vinticinch anys després, l' any 59, arribaban ja á la suma de 2,000 milions. Catorze anys després, lo 74, pujaban á 3,000; avuy los tenim á 3,400; es de temer que no passin molts anys sens que tingan lo gust de pagar 4,000 milions de rals.

Se vos han imposat contribucions sobre la producció, sobre la circulació y sobre l' consum. Ab pretext de la guerra, s' han establert arbitres onerosissims, que, á pesar dels sis anys de pau interior, continuan encara y es probable que continuhin per alguns anys.

La propietat territorial, abrumada pe l' pes dels tributs, passa de dia en dia á mans del fisch; numerosas industrias moren ó agonitzan baix la doble acció del subsidi industrial y la contribució de consums. Res basta, pètit es tot sacrifici; lo déficit continúa.

Resultat d' aqueix déficit y dels continuos empréstits que pera cubrirlos se demanan, creix lo deute en proporcions no menos alarmants. A la mort de Fernando VII debiam 15,000 milions de franchs; á la caiguda d' Amadeo 33,000; avuy mes de 41,000, sens contar lo deute del Tesor. Unidas la del Tesor y la consolidada puján á mes de 50,000 milions de rals.

Inutilment, pera detenir lo pas creixent del mónstruo que amenassa acabar ab nosaltres, habém tirat al mar sens fondo del Tesor lo producto dels inmensos bens de las comunitats relligiosas; lo deute no ha deixat de creixe ni en los temps en que mes produhia la venda d' aqueixa incalculable massa de propietats.

¿Ah! no espereu remey al mal dintre del sistema unitari. Que no s' treguin al Estat multitud de funcions que no li perteneixen, que no s' tornin á las provincias las que l's hi son propias; que no determinin las atribucions de las diversas entitats políticas que forman la patria; que no s' simplifiqui per aquest medi l' administració; que no s' introduheixi ordre y economia en la producció de las rendas y recaudació dels tributs; que no s' deixi á las provincias la llibertat d' imposar y cobrar las contribucions; que no s' consideri necessari entregar al Estat pera que visca una vida independent, no espereu ni que disminueixi lo pes de las vostras cargas ni que arribin á nivellarse jamay los pressupostos.

Mes ventatjes voldria exposarvos de la federació, pero no m' ho permet l' estat de la meva veu ni l' meu coll, que no és satisfactori; acabaré per dirvos del millor modo possible lo que vos ha indicat ja lo meu amich lo senyor Lumbreras. Granada va constituhir baix los árabes un regne independent que s' extenia al nort fins á Jaen y al orient fins á Almeria. Contenia si no menteix l' historia, quatre milions d' habitants. Era un Estat próspero y floreixent. Gracias al seu sistema dels rahs, habia donat vida als camps de la vostra dilatada y hermosa vega. Se distingia sobre tot en la industria de la seda, per la qual se diu que contaba mes de 5000 tornos. Feya hermosissims teixits de cotó y llana; en fusta, en pedra, en metalls, en objectes artístichs que encara avuy s' guardan com tresors. Alsaba monuments com l' Alhambra, que no sembla sino criada pe l' geni de l' armonia y de la bellesa. Tenia en brillant estant las ciencias y las lletras.

Ab sa unió á la corona de Castilla somensá la seva decadencia. Avuy no tenim mes adelantada l' agricultura que allavoras; han desaparecut las industrias que mes vida nos donaren; viuen molts dels vestres pobles en un trist estat de retrás; esteu faltats de camins. Fa 32 anys vaig recorre aquesta provincia: la carretera de Motril, que debia posarvos en contacte ab lo Mediterrani, estava á mitx fer y suspensa per no sé que causas. No hi habia cap cami de Granada á Almeria, y segons me diuen, no hi es encara avuy. ¿Creyeu que permanerieu en tan trist estat, si demà la vostra provincia recobrés la seva autonomia?

Quan no deguesseu ni podesseu esperar res del Estat, quan no trobessu cap obstacle per part del Estat pera aprofitar las vostras fonts de riquesa, no ho dupteu; entrariau prompte en la activitat y en l' energia d' altrás provincias y fariau un país rich del que tan beneficiat está ja per la Naturalesa y sols espera, pera donarvos lo benestar que necessitau, la ma de la llibertat y del treball.

Sols en la idea federal está l' esperansa y la salvació dels pobles de la nostra patria. Difundiula, granadins; contribuhiu en la mida de las vostras forsas á realisarla y ademés d' aixecarvos al lloch que mereixeu, tindreu la benedició de las futuras generacions. (Grans aplausos.)